

**Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος
Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ)**

Ίδρυμα: **Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**

Τίτλος ΠΠΣ: **Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος**

Ημερομηνία υποβολής: **Παρασκευή 20 Ιουλίου 2018**

Περιεχόμενα

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ.....	3
2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	7
3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	16
4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ...	18
5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	22
6. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ.....	25
7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	29
8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.....	31
9. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	35
10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ	37
11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	42

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

1.1 Δήλωση πολιτικής ποιότητας του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος της Σχολής Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος της Σχολής Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) είναι προσηλωμένο στην παροχή υψηλής ποιότητας ανώτατης εκπαίδευσης στους φοιτητές του στα επιστημονικά πεδία των Γεωεπιστημών και του Γεωπεριβάλλοντος αλλά και στην προσπάθεια ανάπτυξης ενός δημιουργικού περιβάλλοντος έρευνας και εργασίας για το προσωπικό του. Η δέσμευση όλου του προσωπικού (μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και διοικητικό προσωπικό του Τμήματος για τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτελεί στρατηγική επιλογή διοίκησης και ευθύνης. Το όραμα του Τμήματός μας είναι να συνεχίσει να υπηρετεί στόχους εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς, πολιτιστικούς και ευρύτερα κοινωνικούς, να συμβάλλει στην αντιμετώπιση αναπτυξιακών αναγκών του τόπου και του λαού μας με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας, της λογοδοσίας, της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος και της κοινωνικής συνοχής.

Το Τμήμα, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει συγκεκριμένη πολιτική ποιότητας, η οποία είναι απόλυτα συνδεδεμένη με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του ΕΚΠΑ. Μέσα από την θέσπιση, ανασκόπηση, επανασχεδιασμό και επαναπροσδιορισμό της πολιτικής ποιότητας, το ΕΚΠΑ δεσμεύεται στο να επιτύχει ακόμα υψηλότερες επιδόσεις. Με αυτή τη στρατηγική θα αναδείξει αξίες, πρότυπα και παραδείγματα, ώστε να συμβάλλει στην επιδίωξη ολόκληρου του ΕΚΠΑ για διδακτικά και ερευνητικά αποτελέσματα υψηλής ποιότητας ώστε να βοηθηθεί η χώρα προς μια σταθερή πορεία γνήσιας ανάπτυξης.

1.2 Σύνδεση πολιτικής ποιότητας με τη στρατηγική του ΕΚΠΑ

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος της Σχολής Θετικών Επιστημών του ΕΚΠΑ έχει αναπτύξει και εφαρμόζει συγκεκριμένη επίσημη πολιτική Διασφάλισης Ποιότητας (ΔΠ), η οποία αποτελεί μέρος της στρατηγικής του Ιδρύματος. Στην ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής αυτής, με τις κατάλληλες δομές και διαδικασίες, συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι εσωτερικοί παράγοντες (Όργανα Διοίκησης, Μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, Διοικητικό Προσωπικό, Φοιτητές του Τμήματος και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη).

Η πολιτική του Τμήματος για τη Διασφάλιση Ποιότητας και η στρατηγική εφαρμογής της υλοποιούνται μέσω της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ), σε συνεργασία με τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του ΕΚΠΑ, η οποία είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της ποιοτικής λειτουργίας του ιδρύματος σε όλα τα επίπεδα.

Για τη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου, καθώς και για την αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των υπηρεσιών του, το Τμήμα συμμορφώνεται με τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 72.2 του Νόμου 4009/2011.

Η πολιτική αυτή υποστηρίζει κυρίως:

- την οργάνωση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας του Τμήματος,
- την ανάληψη των ευθυνών της ηγεσίας του Τμήματος και των επιμέρους μονάδων αυτού, των μελών του προσωπικού και των φοιτητών, καθώς και τον ρόλο που τους αναλογεί σχετικά με τη διασφάλιση ποιότητας,
- τη διαφύλαξη των ακαδημαϊκών αρχών, της δεοντολογίας, την αποτροπή διακρίσεων, την ενθάρρυνση της συμμετοχής εξωτερικών φορέων στη διασφάλιση ποιότητας,
- τη συνεχή βελτίωση της μάθησης και της διδασκαλίας, της έρευνας και της καινοτομίας,
- τη διασφάλιση ποιότητας του προγράμματος σπουδών και τη συμμόρφωσή του με τα πρότυπα της ΑΔΙΠ,
- την αποτελεσματική οργάνωση των υπηρεσιών και την ανάπτυξη και διατήρηση των υποδομών,
- τη διάθεση και αποτελεσματική διαχείριση των αναγκαίων πόρων για τη λειτουργία του Τμήματος,
- την ανάπτυξη και ορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού.

Οι βασικοί άξονες πάνω στους οποίους δομείται η Πολιτική Διασφάλισης και Βελτίωσης της Ποιότητας του Τμήματος και οι οποίοι συνδέονται και αποτελούν μέρος της στρατηγικής του ΕΚΠΑ είναι οι εξής:

1. Η συνεχής αναμόρφωση και βελτίωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) του Τμήματος,
2. Η ενίσχυση της φοιτητοκεντρικής μάθησης στον σχεδιασμό του ΠΠΣ,
3. Η βελτίωση της απόδοσης και της επίδοσης των φοιτητών του Τμήματος,
4. Η μείωση του ποσοστού των φοιτητών που εγκαταλείπουν ή αργούν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους,
5. Η ενίσχυση του πολυεπίπεδου ερευνητικού έργου στο Τμήμα,
6. Η παραγωγή περισσότερων και σημαντικής επίδρασης άρθρων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά καθώς και σε συλλογικούς τόμους και Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές,
7. Η συνεχή βελτίωση των συνθηκών εργασίας του επιστημονικού, διοικητικού και άλλου προσωπικού του Τμήματος,
8. Επίλυση προβλημάτων υποδομής (π.χ. κτηριακών προβλημάτων),
9. Η ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ του Τμήματος και άλλων των Τμημάτων / των Σχολών του ΕΚΠΑ σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών,
10. Η ενίσχυση των προγραμμάτων διακρατικής συνεργασίας που προβλέπουν την κινητικότητα φοιτητών και διδακτικού προσωπικού,

11. Η ενίσχυση συνεργασιών με άλλα ιδρύματα του εξωτερικού και του εσωτερικού, η διάχυση και η ενίσχυση ερευνητικών έργων και ευρύτερων συνεργιών, καθώς επίσης και η βελτίωση της παραγωγής ερευνητικού έργου,
12. Η ανάπτυξη της εξωστρέφειας του Τμήματος,
13. Η προσέλκυση μελών ΔΕΠ υψηλού επιπέδου από την Ελλάδα και το εξωτερικό,
14. Η συμβολή του Τμήματος στην επιδιωκόμενη συνεργασία του ΕΚΠΑ με τους συντάκτες των πινάκων παγκόσμιας κατάταξης Πανεπιστημίων για την καλύτερη προβολή της ποιότητας του Τμήματος και γενικότερα του Ιδρύματος διεθνώς,
15. Η επίλυση προβλημάτων που αφορούν την υλοποίηση του διοικητικού έργου,
16. Η συμβολή του Τμήματος στην επιδιωκόμενη εφαρμογή μέτρων μείωσης των ρύπων και της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης που προκαλεί το Πανεπιστήμιο λόγω της λειτουργίας του,
17. Η δημιουργία νέων, ιδίως διακλαδικών ή και διδρυματικών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών,
18. Η αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης (συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα, αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα σπουδών, χορηγίες/δωρεές),
19. Η βελτίωση της οργάνωσης και παροχής προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης.

Η στρατηγική του Τμήματος για τη ΔΠ και το υψηλό επίπεδο των τίτλων που απονέμονται προσδιορίζεται από την πολύπλευρη προσπάθεια κατοχύρωσης της ποιότητας και της πληρότητας της διδασκαλίας, της κάλυψης των αναγκών νέων επιστημονικών κατευθύνσεων και προβληματισμών και της διάνοιξης διεπιστημονικών και διεθνών συνεργασιών στην υπηρεσία των παραπάνω στόχων.

Τα αποτελέσματα αυτής της στρατηγικής τεκμηριώνονται στις εκθέσεις των εξωτερικών αξιολογητών, στις αναλυτικές πληροφορίες για τη στοχοθεσία και τα μαθησιακά τους αποτελέσματα, όπως αυτά αποτυπώνονται στον οδηγό σπουδών του Τμήματος, στις θετικές αξιολογήσεις των φοιτητών του Τμήματος ως προς τα μαθήματα, στην πλήρη ευθυγράμμιση με τα Ευρωπαϊκά και τα Διεθνή Πρότυπα (σύστημα ECTS), στην ευχερή αποδοχή των αποφοίτων σε μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές στο εξωτερικό, αλλά και στην επαγγελματική αποκατάσταση και κοινωνική εξέλιξή τους.

Ο τρόπος με τον οποίο η πολιτική αυτή σχεδιάζεται, εγκρίνεται, εφαρμόζεται, παρακολουθείται και αναθεωρείται, αποτελεί μια από τις διαδικασίες του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας.

1.3 Τρόποι επικοινωνίας της πολιτικής ποιότητας του Τμήματος

Η Εφαρμογή πολιτικής ποιότητας από το Τμήμα εγκρίθηκε επίσημα από τις αρχές του ΕΚΠΑ και του Τμήματος όταν μεταξύ των άλλων, με απόφαση της Συγκλήτου το 2008 δημιουργήθηκε η ΜΟΔΙΠ και εν συνεχεία η ΟΜΕΑ του Τμήματος για να ξεκινήσουν οι Διαδικασίες Εσωτερικής και Εξωτερικής

Αξιολόγησης, όπως αυτές αναλύονται στον νόμο 3374/2005. Επίσης πέραν του ότι στο Τμήμα έχει ολοκληρωθεί τόσο η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης όσο και η διαδικασία Ιδρυματικής Εσωτερικής και Εξωτερικής Αξιολόγησης, ακολουθούνται οι διαδικασίες συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Επιπροσθέτως, με απόφαση της Συγκλήτου του Ιδρύματος εγκρίθηκε η Οργάνωση, η Δομή και η Λειτουργία του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) του ΕΚΠΑ, το οποίο προωθήθηκε για έκδοση σε ΦΕΚ.

Το προσωπικό του Τμήματος έχει ενημερωθεί πλήρως για τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και συμμετέχει ενεργά σε αυτές. Το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό με την καθοδήγηση της ΟΜΕΑ και της ΜΟΔΙΠ υλοποιεί τις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές και τα μέλη ΔΕΠ. Η ΟΜΕΑ του Τμήματος συλλέγει και επεξεργάζεται τα στοιχεία που εμπεριέχονται στις ετήσιες απογραφικές εκθέσεις, συντάσσει την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, προετοιμάζει τη διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης και στέλνει στην ΜΟΔΙΠ απογραφικά στοιχεία που αναφέρονται στην λειτουργία, στο έργο και στα ζητήματα που αντιμετωπίζει το Τμήμα.

Η Δήλωση Πολιτικής Ποιότητας προβλέπεται να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Η αναλυτική περιγραφή των κυριότερων διαδικασιών και μέσων για την υλοποίηση και παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας ποιότητας αποτυπώνονται στην ιστοσελίδα της ΜΟΔΙΠ του ΕΚΠΑ.

2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος σχεδιάζει το ΠΠΣ του, στο πλαίσιο μιας συντεταγμένης διαδικασίας. Στον σχεδιασμό αυτό, προσδιορίζονται η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του ΠΠΣ, οι στόχοι, τα γνωστικά αντικείμενα, η δομή και η οργάνωσή τους, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η διαδικασία έγκρισης ή αναθεώρησης του ΠΠΣ περιλαμβάνει έλεγχο της τήρησης των βασικών απαιτήσεων του προτύπου από τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος.

2.1 Η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του ΠΠΣ του Τμήματος Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος

Η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του ΠΠΣ του Τμήματος έχει διαμορφωθεί μέσα στα χρόνια και εκφράζεται με το τελευταίο πρόγραμμα σπουδών που βρίσκεται σε ισχύ και υλοποιείται από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012. Βασικό άξονα στη διαμόρφωση του προγράμματος αποτελεί διαχρονικά ο στόχος της κάλυψης του συνόλου των αντικειμένων της επιστήμης της Γεωλογίας και του Γεωπεριβάλλοντος. Αυτά περιλαμβάνουν τόσο τη βασική, όσο και την εφαρμοσμένη έρευνα, δεδομένου ότι οι εφαρμογές της συγκεκριμένης επιστήμης συνδέονται άμεσα, τόσο με τις βασικές υποδομές της χώρας, όσο και με σημαντικές παραγωγικές διαδικασίες, αλλά και με τις σύγχρονες επιταγές που σχετίζονται με το περιβάλλον και την αιεφόρο ανάπτυξη (μεγάλα τεχνικά έργα, φυσικός και ορυκτός πλούτος, φυσικές καταστροφές, περιβάλλον κ.λπ.).

Δεν είναι τυχαίο που στα αντικείμενα του Τμήματος έχουν διαχρονικά ενταχθεί ειδικότητες που καλύπτουν το σύνολο της γεώσφαιρας, δηλαδή το υπέδαφος (κλασικές γεωλογικές επιστήμες), το θαλάσσιο περιβάλλον (επιστήμη ωκεανογραφίας), τη γήινη επιφάνεια (επιστήμες φυσικής γεωγραφίας και γεωμορφολογίας) και την ατμόσφαιρα (επιστήμες κλιματολογίας, μετεωρολογίας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας).

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ) καλύπτει ένα ευρύ πεδίο ειδικοτήτων και ειδικοτήτων, ώστε να καλύπτει το σύνολο των εκπαιδευτικών αναγκών του προγράμματος, τόσο σε επίπεδο παραδόσεων και διαλέξεων, όσο και σε εργαστηριακό επίπεδο. Για να καλυφθούν με τον καλύτερο τρόπο οι εκπαιδευτικές, αλλά και ερευνητικές ανάγκες του Τμήματος. Στο εκπαιδευτικό δυναμικό συμμετέχουν και άτομα που το βασικό πτυχίο τους (ή το διδακτορικό τους) δεν προέρχεται από Τμήματα Γεωλογίας, αλλά από άλλα Τμήματα, όπως Φυσικής, Μαθηματικών, Χημείας και Μεταλλειολόγων-Μηχανικών.

Η πολυθεματική αυτή κάλυψη αντανακλάται και στο πρόγραμμα σπουδών, δεδομένου ότι αυτό περιλαμβάνει στο σύνολό του (για τα 8 εξάμηνα φοίτησης) 32 υποχρεωτικά μαθήματα και 52 μαθήματα επιλογής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο απόφοιτος να αποκτά ένα άριστο υπόβαθρο στο σύνολο της βασικής γνώσης των αντικειμένων που θεραπεύει το Τμήμα και να έχει τη δυνατότητα να προσανατολίζεται σε κάποια ειδίκευση ή κλάδο των γεωεπιστημών, μέσα από τον πολύ μεγάλο αριθμό των μαθημάτων επιλογής. Τα περισσότερα από αυτά μάλιστα είναι δομημένα με τέτοιο

τρόπο, ώστε να εξυπηρετούν εφαρμοσμένα αντικείμενα και σύγχρονες τεχνολογίες αιχμής που ζητούνται από την αγορά εργασίας, σε τοπικό ή διεθνές επίπεδο.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η μείωση των μελών ΔΕΠ τα τελευταία χρόνια δημιουργεί κάποιες ανάγκες στην επαρκή κάλυψη όλων των ειδικοτήσεων που απαιτούνται στο ΠΠΣ, οι οποίες όμως, καλύπτονται εν μέρει από την ένταξη των διδασκόντων ΕΔΙΠ στην εκπαιδευτική διαδικασία.

2.2 Η στρατηγική του ΠΠΣ του Τμήματος Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος και η σύνδεσή της με την στρατηγική του ΕΚΠΑ

Οι άξονες στους οποίους βασίζεται η στρατηγική του ΠΠΣ του Τμήματος είναι οι ακόλουθοι:

- Σύγχρονο πρόγραμμα σπουδών, εναρμονισμένο με τις τελευταίες εξελίξεις και τάσεις της επιστήμης και με αντίστοιχα προγράμματα σπουδών αξιόλογων ιδρυμάτων από τον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.
- Επάρκεια γνώσεων των αποφοίτων ώστε να μπορούν να γίνουν δεκτοί για μεταπτυχιακές σπουδές τόσο σε ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα, όσο και σε αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού.
- Επάρκεια γνώσεων και τεχνικής κατάρτισης των αποφοίτων ώστε να μπορούν να καλύψουν τις αιτούμενες ειδικοτήσεις από την αγορά εργασίας, κυρίως σε τοπικό, αλλά και σε διεθνές επίπεδο, ή να στελεχώσουν υπηρεσίες, οργανισμούς και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
- Μέριμνα και προγραμματισμός ώστε οι ειδικοτήσεις του διδακτικού προσωπικού, το πρόγραμμα σπουδών, τα διδασκόμενα μαθήματα (θεωρητικά, εργαστηριακά ή πρακτικής εφαρμογής) και οι ασκήσεις υπαίθρου, αλλά και ο εξοπλισμός και οι υποδομές του Τμήματος να μπορούν να εξυπηρετήσουν όλα τα παραπάνω. Επισημαίνεται ότι την τελευταία δεκαπενταετία έχουν αλλάξει τρία ΠΠΣ (και σχεδιάζεται η επόμενη αλλαγή) ώστε αυτά να εναρμονίζονται με τις σύγχρονες τάσεις της επιστήμης και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- Εξωστρέφεια και συνεργασία με άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα, κυρίως του εξωτερικού, κινητικότητα φοιτητών και καθηγητών μέσω προγραμμάτων τύπου ERASMUS, συμμετοχή σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα και συνεργασίες, παρουσία σε διεθνή συνέδρια και υψηλός αριθμός δημοσιεύσεων σε διεθνή αναγνωρισμένα περιοδικά. Αυτά αποτελούν βασικές συνιστώσες της στρατηγικής, ώστε η παραγόμενη επιστημονική γνώση που περνάει στους φοιτητές μέσω του ΠΠΣ, να είναι υψηλού επιπέδου.
- Υψηλή κινητικότητα και συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα (ελληνικά ή διεθνή) και ίδρυση καταξιωμένων ΠΜΣ με δίδακτρα, σε αντικείμενα και ειδικοτήσεις αιχμής, ώστε να καλύπτεται ένα μεγάλο μέρος από την υποχρηματοδότηση των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων τα τελευταία χρόνια, λόγω της οικονομικής κρίσης.

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει συγκεκριμένη στρατηγική, η οποία αποτελεί μέρος της στρατηγικής του Ιδρύματος.

2.3 Διαδικασίες πληροφοριακής ανάδρασης αναφορικά με το βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Δυστυχώς, μέχρι στιγμής, δεν υφίσταται κάποιο σύστημα συλλογής στοιχείων από την αγορά εργασίας, ή από επιστημονικές οργανώσεις ή συλλόγους αποφοίτων, σχετικά με το βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΠΠΣ. Τα δεδομένα είναι μόνο εμπειρικά, από την πληροφόρηση που έχουν τα μέλη ΔΕΠ από συναδέλφους ή αποφοίτους που εργάζονται (κυρίως ως ελεύθεροι επαγγελματίες, σε εταιρίες στον ιδιωτικό τομέα στην Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα αλλά και σε πανεπιστημιακά ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού) ή εκπονούν μεταπτυχιακά στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.

Επισημαίνεται, πάντως, ότι τα δεδομένα είναι ενθαρρυντικά και εκεί άλλωστε βασίζεται σε ένα μεγάλο βαθμό η διαχρονική προσαρμογή και αλλαγή των ΠΠΣ.

2.4 Διαδικασίες ενσωμάτωσης των νέων γνώσεων στο ΠΠΣ

Η διαδικασία της ενσωμάτωσης των νέων γνώσεων που προκύπτουν:

- α) από την ερευνητική δραστηριότητα και τις δημοσιεύσεις του διδακτικού προσωπικού,
- β) από την εκπόνηση μεταπτυχιακών εργασιών ειδίκευσης και διδακτορικών διατριβών,
- γ) από την εκπόνηση εφαρμοσμένων ερευνητικών προγραμμάτων και
- δ) από την παρακολούθηση συνεδρίων, την βιβλιογραφική ενημέρωση και τη συνεργασία με άλλες ερευνητικές ομάδες,

ενσωματώνονται άμεσα στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω:

- α) της άμεσης ανάρτησης συμπληρωματικών σημειώσεων και εκπαιδευτικού υλικού στην *η-τάξη*,
- β) της προσαρμογής των παλαιών ή της δημιουργίας νέων εργαστηριακών ασκήσεων,
- γ) της διενέργειας σεμιναριακών μαθημάτων,
- δ) της διενέργειας φοιτητικών ημερίδων αφιερωμένων σε θέματα αιχμής και
- ε) της διάθεσης διπλωματικών εργασιών με αντίστοιχα θέματα.

2.5 Συγκριτική αξιολόγηση με άλλα ΠΠΣ ΑΕΙ του εσωτερικού/ εξωτερικού

A. Συγκριτικά πλεονεκτήματα του ΠΠΣ

Από τα ακαδημαϊκά έτη 2011-2012 και 2014-2015 στο Τμήμα υλοποιούνται νέα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών αντίστοιχα στο οποία έχουν ληφθεί υπ' όψη και ενσωματωθεί ευρήματα της Εξωτερικής και Εσωτερικής Αξιολόγησης. Επιπλέον, στο Τμήμα υλοποιήθηκαν, σύμφωνα με τα ευρήματα των αξιολογήσεων, δράσεις για τη βελτιστοποίηση του Προγράμματος Σπουδών, όπως η καλύτερη κατανομή και αλληλουχία μαθημάτων στα εξάμηνα του προγράμματος σπουδών, μείωση του αριθμού των υποχρεωτικών και κατ' επιλογή μαθημάτων, εξάλειψη επικαλύψεων ύλης που διαπιστώθηκαν σε ορισμένα μαθήματα κυρίως διαφορετικών τομέων και ενίσχυση του θεσμού του Σύμβουλου Καθηγητή για τους προπτυχιακούς φοιτητές.

Οι Ασκήσεις Υπαίθρου, οι οποίες αποτελούν ένα από τα δυνατά αλλά και απαραίτητα σημεία του ΠΠΣ του Τμήματος, ήδη από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, έχουν αναβαθμιστεί σημαντικά με επιστέγασμα την πολυήμερη άσκηση της Γεωλογικής Χαρτογράφησης εκτός Αττικής. Σημαντικό παράγοντα στη βελτίωση των ασκήσεων υπαίθρου απετέλεσαν α) η αναγνώριση της αναγκαιότητάς τους από την Κεντρική Διοίκηση, η οποία μετά από ενέργειες του Τμήματος ενέταξε μεγάλο μέρος της χρηματοδότησης τους στον τακτικό προϋπολογισμό του Ιδρύματος β) η θέσπιση της εξαγωγής ποσοστού της βαθμολογίας στα εκάστοτε μαθήματα από την άσκηση υπαίθρου και γ) η καλύτερη οργάνωση και συντονισμός τους από την επιτροπή ασκήσεων υπαίθρου και τους υπεύθυνους καθηγητές κάθε μαθήματος.

Το ΠΠΣ περιλαμβάνει υποχρεωτική εκπόνηση Πτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, προσφέροντας στους φοιτητές του Τμήματος μια μοναδική ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με την κριτική σκέψη, την εφαρμοσμένη έρευνα και την συγγραφή ενός επιστημονικού δοκιμίου.

B. Διεθνής διάσταση του ΠΠΣ

Σε ορισμένα μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, συμμετέχουν περιστασιακά διδάσκοντες από το εξωτερικό κυρίως μέσω του προγράμματος ERASMUS+, ή ανεξάρτητων προσκλήσεων ξένων καθηγητών και ερευνητών, οι οποίοι δίνουν θεματικές διαλέξεις σε επίπεδο σεμιναρίων και ταχύρρυθμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Το Τμήμα μας συμμετέχει σε ένα μεγάλο αριθμό διμερών συνεργασιών στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS+ (πχ. 28 συμφωνίες για το ακαδ. Έτος 2017-18), καθώς και διμερών συνεργασιών με πανεπιστήμια του Εξωτερικού (πάνω από 15 ανά έτος). Το ενδιαφέρον των φοιτητών να παρακολουθήσουν συνήθως ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο σε ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο στα πλαίσια του ERASMUS+, είναι μεγάλο ιδίως κατά τα τελευταία έτη. Το γεγονός ότι συνήθως η γλώσσα που απαιτείται είναι διαφορετική της αγγλικής καθώς επίσης και το ότι η εγκεκριμένη κινητικότητα των φοιτητών είναι χαμηλή (πχ. 11 θέσεις για το ακ. έτος 2017-18), τελικά αποθαρρύνει πολλούς από τη συμμετοχή τους στη διαδικασία. Οι συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού καλύπτουν όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολλές χώρες της Βόρειας και Νότιας Αμερικής, της Ασίας και της Αφρικής. Το Τμήμα δέχεται και φοιτητές του εξωτερικού, προκειμένου αυτοί να παρακολουθήσουν μαθήματα ή να εκπονήσουν την διπλωματική τους εργασία μέσω του προγράμματος ERASMUS+. Οι διδάσκοντες του Τμήματός μας στη πλειονότητά τους διευκολύνουν τη συμμετοχή των εισερχομένων φοιτητών στην εκπαιδευτική διαδικασία με υποστήριξη τους με ξενόγλωσσο εκπαιδευτικό υλικό και δημοσιεύσεις ή κεφάλαια εκπαιδευτικών συγγραμμάτων κυρίως στην αγγλική γλώσσα, αλλά και την επιτυχή παρακολούθηση των εργαστηριακών ασκήσεων ή των ασκήσεων υπαίθρου, παρόλο που δεν υπάρχει διαθέσιμος θεσμοθετημένος κατάλογος μαθημάτων που να προσφέρονται στην αγγλική γλώσσα στους εισερχόμενους φοιτητές. Στα μαθήματα του ΠΠΣ έχει γίνει αντιστοίχιση σε πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS). Η ενημέρωση των φοιτητών για το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων γίνεται κατά περίπτωση από τους ακαδημαϊκούς υπεύθυνους των συμφωνιών.

Ιδιαίτερη μνεία αναφορικά με την αύξηση του διεθνούς κύρους του Τμήματος και κατά συνέπεια και του ΠΠΣ πρέπει να γίνει στην σημαντικά αυξητική τάση της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών του Τμήματος και του πλήθους των συνεπακόλουθων παραγόμενων επιστημονικών δημοσιεύσεων (βλ. Δείκτες, Δ1.084, Δ1.084α). Η υψηλού επιπέδου ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος, αποτελεί κινητήρια δύναμη, για την υλοποίηση των στόχων του ΠΠΣ. Η ικανότητα και ετοιμότητα του διδακτικού προσωπικού, να μεταφέρει με τη διδασκαλία τα σύγχρονα επιτεύγματα της επιστήμης, χαρακτηρίζει το ΠΠΣ του Τμήματος Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος.

2.6 Συμβολή του ΠΠΣ στη διασφάλιση της ομαλής μετάβασης των φοιτητών στα διάφορα στάδια σπουδών

Στόχος και επιδίωξη του ΠΠΣ του Τμήματος Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος είναι η δημιουργία ενός ευχάριστου και δημιουργικού ακαδημαϊκού περιβάλλοντος (που περιλαμβάνει, εκτός των τυπικών μαθημάτων και εργαστηρίων, σεμινάρια και ερευνητικές διαλέξεις) στο οποίο οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αναπτύξουν όλες τις ικανότητες και δεξιότητες που απαιτούνται για την μετάβαση στο δεύτερο κύκλο σπουδών (ΠΜΣ). Ο δεύτερος κύκλος διαρκεί δύο χρόνια και έχει στόχο την εξειδίκευση σε συγκεκριμένους επιστημονικούς κλάδους ή στην εμβάθυνση για το ξεκίνημα του τρίτου και τελευταίου κύκλου (Διδακτορικές Σπουδές) που είναι αφιερωμένος στη έρευνα. Στο δεύτερο κύκλο κυριαρχεί η πρακτική άσκηση και η διπλωματική εργασία. Για την επιτυχή ανταπόκριση στις απαιτήσεις του δεύτερου κύκλου καταβάλλεται επιτυχής προσπάθεια στο ΠΠΣ για περαιτέρω ανάπτυξη και εξοικείωση με την έρευνα, μέσω της παρουσίασης αποτελεσμάτων και αναζήτησης στη βιβλιογραφία στα πλαίσια των μαθημάτων επιλογής, των ασκήσεων υπαίθρου και κατά τη διάρκεια εκπόνησης της υποχρεωτικής διπλωματικής εργασίας. Κατά την εκπόνηση αυτής, οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη γνωστική εξειδίκευση και την ερευνητική διαδικασία, καθώς οι προπτυχιακές διπλωματικές αποτελούν πολλές φορές πρωτότυπα τμήματα πρωτογενούς ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος. Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές μπορούν να συμμετέχουν σε αυτή την ερευνητική δραστηριότητα και κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της αλλά και κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων με μορφή προφορικής ανακοίνωσης σε συνέδρια ή ακόμη και μέσω της συμμετοχής τους σε επιστημονική δημοσίευση.

2.7 Ορθολογική κατανομή της ύλης των μαθημάτων

Ο φοιτητής για να αποκτήσει το πτυχίο από το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, πρέπει να παρακολουθήσει επιτυχώς σαράντα (40) εξαμηνιαία μαθήματα (υποχρεωτικά και επιλογής) και να συγκεντρώνει τουλάχιστον διακόσιες είκοσι (220) διδακτικές μονάδες. Μετά την επιτυχή παρακολούθηση των (32) Υποχρεωτικών Μαθημάτων, ο φοιτητής συγκεντρώνει εκατόν ενενήντα (190) διδακτικές μονάδες. Για τη συμπλήρωση του αριθμού των σαράντα μαθημάτων (40) και των διακοσίων είκοσι (220) διδακτικών μονάδων, ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει ακόμη οκτώ (8) μαθήματα παρεχόμενα από τουλάχιστον δύο (2) Τομείς.

Τα περισσότερα από τα υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα μαθήματα συνοδεύονται από πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, σε χώρους ειδικά εξοπλισμένους με όργανα και συσκευές (Εργαστήρια). Το περιεχόμενο των εργαστηριακών ασκήσεων σχετίζεται με την ύλη του ίδιου μαθήματος. Οι

διδάσκοντες του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος είναι κατά ποσοστό ~80% παρόντες στα γραφεία τους και διαθέσιμοι καθημερινά στους φοιτητές.

Το ποσοστό των μαθημάτων κορμού/κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων είναι 68% και 32% αντίστοιχα. Τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής είναι 25. Το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων, των κύριων μαθημάτων επιλογής της κατεύθυνσης και των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων είναι 68%, 15% και 18%, αντίστοιχα. Τα μαθήματα επιλογής προσφέρονται αποκλειστικά από το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος. Στα μαθήματα του ΠΠΣ έχει γίνει αντιστοίχιση με πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων.

Όσον αφορά στην κατανομή του χρόνου μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων και άλλων δραστηριοτήτων, αυτός κατανέμεται περίπου στο 45%, 20%, 25% και 10%, αντίστοιχα. Η ύλη των μαθημάτων σε γενικές γραμμές έχει ορθολογική έκταση και δεν παρουσιάζει κενά ενώ σε ετήσια βάση γίνεται προσπάθεια από την πλειοψηφία των διδασκόντων για αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της, με βάση τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα. Κρίνεται ότι υπάρχει επαρκής κάλυψη όλων των αντικειμένων της Γεωλογίας και του Γεωπεριβάλλοντος και λαμβάνεται σε ορισμένο βαθμό μέριμνα από τους διδάσκοντες συναφών μαθημάτων ώστε να μην υπάρχουν σημαντικές αλληλοεπικαλύψεις.

Ο μέσος όρος του βαθμού πτυχίου τα τελευταία οκτώ (8) ακαδημαϊκά έτη παρουσιάζει αύξηση και είναι 7 (λίαν καλώς) για το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 έναντι 6,8 το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, οπότε έλαβε χώρα η εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος. Παράλληλα παρουσιάζεται τάση αύξησης του αριθμού των αποφοίτων σε n και $n+1$ έτη, οι οποίοι από 18% του συνολικού αριθμού των φοιτητών το 2011-2012 αυξήθηκαν σε 25% το 2016-2017.

	Εκπαιδευτικό έργο	2017	2016	2015	2012	ΜΟ ΕΚΠΑ	ΜΟ ΠΑΝ/ΜΙΩΝ
Δ1.4.51	Ετήσιο ποσοστό φοιτητών [$n+(n+1)$]	33%	36%	37%	25%		
Δ1.4.17	Ετήσιο ποσοστό νεοεισαχθέντων /προτεινόμενες από το Τμήμα θέσεις	245%	144%	148%	131%	175%	179%
Δ1.4.24	ποσοστό γυναικών στο σύνολο φοιτητών	50%	50%				
Δ1.4.46	μέσος βαθμός πτυχίου	7,08	6,93	7,01	6,84		
Δ1.4.36/38	μέσο ποσοστό αποφοίτων [$n+(n+1)$]	25%	19%	26%	18%	50%	52%
Δ1.4.34	ετήσιο ποσοστό εξερχομένων ERASMUS στο σύνολο ενεργών φοιτητών	2%	2%	2%	1%	2%	1%
Δ1.4.35	ετήσιο ποσοστό εισερχομένων ERASMUS στο σύνολο ενεργών φοιτητών	1%	1%	1%	0%	0%	1%
Δ.1.072	μέση ετήσια δημόσια χρηματοδότηση ανά φοιτητή	763,54 €	468,15 €			1.054,00 €	2.146,00 €

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος δεν έχει θεσμοθετήσει επίσημα σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων στο ΠΠΣ. Ωστόσο, το σύστημα αυτό εφαρμόζεται άτυπα από αρκετούς διδάσκοντες του Τμήματος, ιδίως για τα εργαστηριακά μαθήματα, προκειμένου οι φοιτητές να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των εκάστοτε μαθημάτων, έχοντας αποκτήσει τις προαπαιτούμενες απαραίτητες γνώσεις από μαθήματα υποβάθρου που προηγούνται.

Τα μαθήματα που διδάσκονται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών άλλων Τμημάτων περιορίζονται στο Α' Εξάμηνο σπουδών και αφορούν σε Υποχρεωτικά μαθήματα γενικών γνώσεων. Συγκεκριμένα, διδάσκονται τα μαθήματα: «Χημεία» από το Τμήμα Χημείας, «Φυσική» από το Τμήμα Φυσικής και «Εισαγωγή στο διαφορικό και ολοκληρωτικό λογισμό και Στατιστική» από το Τμήμα Μαθηματικών. Στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος δεν προβλέπεται να διδάσκονται ξένες γλώσσες.

2.8 Δυνατότητα εργασιακής εμπειρίας

Ο θεσμός της «Πρακτικής Άσκησης» υφίσταται στο Τμήμα με τη μορφή χρηματοδοτούμενου Προγράμματος από το 2001. Δεν αποτελεί μέρος του Προγράμματος Σπουδών, καθώς δεν είναι υποχρεωτική η συμμετοχή όλων των φοιτητών σε αυτή. Από το 2016, λειτουργεί το Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ», που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από Εθνικούς Πόρους και είναι ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Δια Βίου Μάθηση» του ΥΠΕΘ (ΕΣΠΑ 2014-2020). Αφορά την πρακτική άσκηση φοιτητών σε διάφορους φορείς υποδοχής (δημόσιους και ιδιωτικούς) εντός της Ελλάδας. Η άσκηση των φοιτητών καλύπτεται από το πρόγραμμα για περίοδο δύο (2) μηνών και για μια μόνο φορά στην διάρκεια των σπουδών τους, ενώ την πληρωμή και ασφαλιστική τους κάλυψη αναλαμβάνει το ΕΚΠΑ. Σε αυτό καλούνται να συμμετάσχουν φοιτητές του 4ου έτους των σπουδών τους ενώ δεν αποκλείεται η συμμετοχή φοιτητών 3ου έτους αν προκύψουν κενές θέσεις.

Ένα σημαντικό ποσοστό των φοιτητών ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης. Περίπου το 70% των φοιτητών συμπληρώνει την αρχική αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το Πρόγραμμα, ενώ τελικά σχεδόν το 50% αυτών συμμετέχει στο Πρόγραμμα. Η ενημέρωση των φοιτητών για τη δυνατότητα συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης γίνεται από ανακοινώσεις του Επιστημονικού Υπευθύνου, μέσω διαδικτύου από την επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος αλλά και από τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος. Η οργάνωση και λειτουργία της Πρακτικής Άσκησης γίνεται με βάση τις οδηγίες που δίνονται από το ΕΚΠΑ, καθώς αποτελεί ενιαίο Πρόγραμμα για όλα σχεδόν τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος αποβλέπει στην απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, στην εξοικείωση τους με το γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος, αλλά και με τον παραγωγικό χώρο, γενικότερα. Επίσης η Πρακτική Άσκηση βοηθά τους φοιτητές, ώστε να ανταποκριθούν καλύτερα μετά την απόκτηση του πτυχίου τους, στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, αλλά και να πείσουν για την ουσιαστική συνεισφορά του γεωλόγου, με συνέπεια να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας.

Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα, λόγω της ύπαρξης αρκετών ενδιαφερόμενων ιδιωτικών εταιρειών και Δημόσιων Οργανισμών, με τη σύμφωνη γνώμη του Επιστημονικού Υπευθύνου, να επιλέξουν Φορέα Υποδοχής, ανάλογα με τις επιστημονικές προτιμήσεις τους και τον τομέα ειδίκευσης που έχουν επιλέξει στο Τμήμα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η Πρακτική Άσκηση να είναι αποδοτική σε υψηλότερο βαθμό και να δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές ταυτόχρονης εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, ή απλά απόκτηση σχετικών γνώσεων και εμπειρίας για το θέμα που τους ενδιαφέρει.

Το Τμήμα αναλαμβάνει πρωτοβουλίες προκειμένου να δημιουργηθούν νέες θέσεις απασχόλησης φοιτητών, καθόσον υπάρχει συνεχής επικοινωνία του Επιστημονικού Υπευθύνου και άλλων μελών ΔΕΠ με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της Ελλάδας και του Εξωτερικού. Οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς επιλέγονται μετά από διαδικασία ελέγχου των δραστηριοτήτων τους, με σκοπό οι ασκούμενοι φοιτητές να έχουν ουσιαστικό και εφαρμοσμένο αντικείμενο, ώστε η υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης να μην είναι μια απλά διαδικαστική εκπαιδευτική δραστηριότητα.

Από τα προηγούμενα έτη υλοποίησης του Προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης, υπάρχει μία μεγάλη λίστα με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που έχουν απασχολήσει φοιτητές, η οποία έχει προκύψει από επαφές και επιστημονικές συνεργασίες του Επιστημονικού Υπευθύνου και άλλων μελών ΔΕΠ, ή σε πολλές περιπτώσεις και από επαφές των ίδιων των φοιτητών με εταιρείες του κλάδου. Το δίκτυο αυτό των Φορέων Υποδοχής συνεχώς εμπλουτίζεται, διατηρούνται όμως και οι παλαιότερες επαφές με σκοπό τη διεύρυνση των πιθανών θέσεων απασχόλησης.

Η διαδικασία παρακολούθησης και υποστήριξης των ασκούμενων φοιτητών γίνεται με επισκέψεις μελών ΔΕΠ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, στις θέσεις εργασίας των απασχολούμενων φοιτητών. Επίσης υπάρχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος, που αναλαμβάνει τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε φοιτητή.

2.9 Διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα

Η εκπόνηση της υποχρεωτικής προπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στα πλαίσια του ΠΠΣ του Τμήματος αποτελεί ένα βασικό πεδίο διασύνδεσης της έρευνας με τη διδασκαλία. Η επιλογή του θέματος της διπλωματικής εργασίας γίνεται μέσα από λίστα θεμάτων, η οποία κοινοποιείται ανά έτος από τους Τομείς του Τμήματος. Την επίβλεψη του φοιτητή αναλαμβάνει ένα μέλος ΔΕΠ, το οποίο φέρει την ευθύνη της καθοδήγησης και στο τέλος βαθμολογεί την επίδοση του φοιτητή. Επιπλέον, υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διπλωματική εργασία, οι οποίες περιλαμβάνουν εργασία υπαίθρου και εργαστηρίου, από όπου προκύπτουν συχνά πρωτογενή στοιχεία. Η διπλωματική εργασία αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη μελέτη του φοιτητή ως Γεωλόγου και Γεωπεριβαλλοντολόγου και περιλαμβάνει σε γενικές γραμμές: α. βιβλιογραφική μελέτη, β. εργασία υπαίθρου ή/και εργαστηριακή ανάλυση γ. εξαγωγή αποτελεσμάτων και διαμόρφωση συμπερασμάτων πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενό της και δ. συγγραφή και κατάλληλη παρουσίαση των στοιχείων αυτών. Αποφεύγονται κατά το δυνατόν Διπλωματικές Εργασίες αποκλειστικά βιβλιογραφικού περιεχομένου, ενώ στις κοινές Διπλωματικές Εργασίες δεν συμμετέχουν (εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων) περισσότεροι των δύο (2) φοιτητών. Το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας πρέπει να είναι συναφές με το περιεχόμενο των μαθημάτων που

παρακολούθησε ο φοιτητής. Αντίγραφο της διπλωματικής εργασίας κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή στη Βιβλιοθήκη της Σχολής Θετικών Επιστημών μέσα από το ηλεκτρονικό σύστημα ΠΕΡΓΑΜΟΣ.

Στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος συγκεντρώνονται πολλές, διαφορετικές και σε αρκετές περιπτώσεις σπάνιες ειδικότητες και γνωστικά αντικείμενα, καθιστώντας το ένα από τα λίγα τμήματα στην Ευρώπη και τον κόσμο που μπορεί να καλύψει με επάρκεια σχεδόν ολόκληρο το φάσμα των Γεωεπιστημών. Αυτό, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο χώρος της Ελλάδας αποτελεί ένα φυσικό εργαστήριο γεωλογικών διεργασιών, που επισκέπτονται συστηματικά φοιτητές και ερευνητές των Γεωεπιστημών από ολόκληρο τον κόσμο, αποτελεί το σημαντικότερο ισχυρό σημείο του συνδέοντας με άμεσο τρόπο την εκπαιδευτική δραστηριότητα/διδασκαλία με την βασική αλλά και την εφαρμοσμένη έρευνα. Η προσθήκη των περιβαλλοντικών ερευνών στα αντικείμενα του Τμήματος τα τελευταία χρόνια, ήταν μια σημαντική στρατηγική επιλογή ανάπτυξης, που ενίσχυσε και το περιεχόμενο του ΠΠΣ. Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού θεσμοθετημένων Εργαστηρίων και Μουσείων στο Τμήμα, με ικανοποιητική υλικοτεχνική υποδομή και προσωπικό υψηλού επιπέδου κατάρτισης συνεισφέρουν τόσο στην έρευνα όσο και στην διδασκαλία, αλλά και το κατατάσσουν στα κορυφαία Τμήματα όσον αφορά την εισροή ερευνητικών κονδυλίων στο ΕΚΠΑ. Η έντονη ερευνητική δραστηριότητα που χαρακτηρίζει το Τμήμα (βλ. Δείκτες, Δ1.084, Δ1.084α), απεικονίζεται άμεσα στη διαρκή βελτίωση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και στο συνεχή εμπλουτισμό της διδασκαλίας με νέα στοιχεία που προκύπτουν από τις ερευνητικές διαδικασίες.

Έρευνα και καινοτομία		2017	2016	2015	2012
Δ1.010	μέσο πλήθος διδακτορικών διατριβών ανά μέλος ΔΕΠ	1,977273	1,652174	1,14	0,96296
Δ1.6.08	δημοσιεύσεις ανά υπ. Διδάκτορα	0,701149			
Δ1.084	μέσο ετήσιο πλήθος εργασιών σε επιστημονικά περιοδικά/μέλος ΔΕΠ	2,227273	1,73913	1,68	1,275862
Δ1.084α	μέσο ετήσιο πλήθος εργασιών σε επιστημονικά περιοδικά/μέλος διδακτικού προσωπικού	1,4412	1,14286	1,1831	1,0945
	πλήθος ετεροαναφορών ανά έτος	4475	3856	2903	1570
Δ1.3.46	μέσο πλήθος διακρίσεων	0,6818			

3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η φοιτητοκεντρική μάθηση και διδασκαλία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση των κινήτρων των φοιτητών, στην αυτοαξιολόγηση και την ενεργή συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία. Αυτή συνεπάγεται τη συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους. Η φοιτητοκεντρική προσέγγιση απαιτεί ανοιχτό διάλογο και ανατροφοδότηση μεταξύ των φοιτητών, των εκπαιδευτικών και των διοικητικών στελεχών. Όλοι συμμετέχουν στην εποικοδομητική συζήτηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης του προγράμματος σπουδών. Οι διδάσκοντες παρέχουν έγκαιρη και αποτελεσματική τροφοδότηση στους φοιτητές. Η εποικοδομητική ευθυγράμμιση μεταξύ των μαθησιακών αποτελεσμάτων, των δραστηριοτήτων μάθησης και της αξιολόγησης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του ΕΚΠΑ.

Η εφαρμογή της φοιτητοκεντρικής μάθησης και διδασκαλίας σέβεται τη διαφορετικότητα των φοιτητών και φροντίζει τις ποικίλες ανάγκες τους υιοθετώντας ευέλικτες μαθησιακές κατευθύνσεις, μελετά και χρησιμοποιεί διαφορετικούς τρόπους παράδοσης. Χρησιμοποιεί ποικιλία παιδαγωγικών μεθόδων με ευέλικτο τρόπο, αξιολογεί τακτικά τους τρόπους παράδοσης και εφαρμογής παιδαγωγικών μεθόδων, επεμβαίνει ρυθμιστικά για τη βελτίωσή τους. Αξιολογεί τακτικά την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται από την αξιολόγησή του από τους φοιτητές, ενισχύει την αίσθηση αυτονομίας του φοιτητή, ενώ παράλληλα εξασφαλίζει την επαρκή καθοδήγηση και υποστήριξή του από τον καθηγητή, προωθεί τον αμοιβαίο σεβασμό στη σχέση φοιτητή – καθηγητή και εφαρμόζει διαδικασίες για τη διαχείριση των φοιτητικών παραπόνων.

Τα κριτήρια και η μέθοδος αξιολόγησης δημοσιεύονται εκ των προτέρων. Η αξιολόγηση των φοιτητών αποτυπώνει το βαθμό επίτευξης των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Στους φοιτητές παρέχονται πληροφορίες, οι οποίες συνοδεύονται -εάν είναι απαραίτητο- από συμβουλές για τη μαθησιακή διαδικασία. Η αξιολόγηση των φοιτητών διεξάγεται από περισσότερους του ενός εξεταστές, όπου αυτό είναι δυνατό. Ο κανονισμός για την αξιολόγηση των φοιτητών αφήνει συγκεκριμένα περιθώρια επιείκειας. Η αξιολόγηση των φοιτητών έχει συνοχή, εφαρμόζεται δίκαια σε όλους τους φοιτητές και διεξάγεται σύμφωνα με τις διαδικασίες που έχουν ορισθεί. Ισχύει σχετική επίσημη διαδικασία για φοιτητικές ενστάσεις.

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος Σπουδών και της διδασκαλίας του κάθε μαθήματος, επιτρέπουν οι επιλογές των φοιτητών να ανταποκρίνονται σε διαφορετικές ανάγκες τους. Για παράδειγμα δίδεται η δυνατότητα για την ανάπτυξη προσωπικής μάθησης μέσω των παρεχομένων συστημάτων ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης και την προσφορά μαθημάτων επιλογής. Η ευέλικτη οργάνωση της διδασκαλίας, της μάθησης και της αξιολόγησης των δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων της ευελιξίας στο χρονοδιάγραμμα και των περισσότερων ευκαιριών για ανεξάρτητη μάθηση, θεωρούνται απαραίτητα για την αποδοχή διαφορετικών στυλ μάθησης.

Οι χρησιμοποιούμενες εκπαιδευτικές μέθοδοι, πέρα από τις κλασικές διά ζώσης διαλέξεις, και με στόχο τη φοιτητοκεντρική μάθηση περιλαμβάνουν Ασκήσεις Πράξης (ασκήσεις με χάρτες, ασκήσεις με προβλήματα ή δεδομένα για επίλυση, ασκήσεις με Η/Υ και λογισμικά κ.λπ.), Εργαστηριακές Ασκήσεις (ασκήσεις με μικροσκόπια ή εξειδικευμένο εργαστηριακό εξοπλισμό π.χ. αναλύσεις, χημείο, γεωτεχνικές δοκιμές, σεισμολογικές ή γεωφυσικές μετρήσεις κ.λπ.) και Ασκήσεις Πεδίου (Υπαίθρου). Επιζητείται αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών, η αυτόνομη αλλά και η ομαδική εργασία με προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, πάντα με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον. Παρέχεται επιπλέον η δυνατότητα της εξ αποστάσεως ασύγχρονης εκπαίδευσης μέσω των ηλεκτρονικών πλατφορμών *η-τάξη* και *opencourses*.

Τα κριτήρια αξιολόγησης του κάθε μαθήματος και τα ποσοστά συμμετοχής περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών. Η διαδικασία αξιολόγησης γίνεται στην ελληνική γλώσσα (υπάρχει η δυνατότητα εξέτασης στην αγγλική για τους φοιτητές του ERASMUS), είτε με προόδους σε χωριστά τμήματα της ύλης, είτε με Προφορική Εξέταση ή/και Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης και Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής ή/και Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης. Επίσης, εφαρμόζεται και η γραπτή εξέταση με Επίλυση Ασκήσεων και Προβλημάτων. Οι επιδόσεις των φοιτητών στις ασκήσεις πεδίου αξιολογούνται με προφορική εξέταση στην ύπαιθρο και με παράδοση Εργασίας ή Έκθεσης.

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει τον θεσμό του σύμβουλου καθηγητή από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011. Ο θεσμός αυτός διευκολύνει τους προπτυχιακούς φοιτητές να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους με τον πιο ορθολογικό και πιο αποδοτικό τρόπο και στοχεύει στη μείωση των λιμναζόντων φοιτητών. Οι σύμβουλοι καθηγητές βοηθούν τον προπτυχιακό φοιτητή να ορίσει τη βέλτιστη σειρά με την οποία θα λάβει τα μαθήματά του ελαχιστοποιώντας την αποτυχία στις εξετάσεις, και να επιλέξει τα πλέον κατάλληλα για αυτόν μαθήματα επιλογής, σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα, τις δυνατότητες και τις επιδεξιότητές του. Έχει καταρτιστεί πίνακας όπου αναγράφονται τα ονόματα των συμβούλων καθηγητών με τα email τους, οι αντιστοιχίες προς τους φοιτητές, οι ώρες υποδοχής και το γραφείο στο οποίο δέχονται τους φοιτητές. Για τη συνάντηση με τον σύμβουλο καθηγητή θα πρέπει να έχει κλειστεί εκ των προτέρων ραντεβού μέσω email.

Ο Συνήγορος του φοιτητή είναι θεσμός που έχει ως σκοπό «τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος». Στο πλαίσιο των καθηκόντων του «ο Συνήγορος του φοιτητή διερευνά υποθέσεις, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή, και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για την επίλυσή τους. Αν διαπιστώσει ότι σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν τηρείται η νομιμότητα, ότι παρατηρούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης ή διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος, συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθηγητή τον οποίον αφορά ή την αρμόδια διοικητική υπηρεσία και τον φοιτητή που υπέβαλε την αναφορά και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος.

4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

4.1 Υποστήριξη νεοεισερχόμενων φοιτητών

Το Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος έχει θεσπίσει ημέρα υποδοχής για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές, κατά την οποία ο Πρόεδρος, καθηγητές του Τμήματος και υπάλληλοι της Γραμματείας τους υποδέχονται και τους ενημερώνουν για το πρόγραμμα σπουδών και τη γενικότερη λειτουργία του. Παράλληλα, τους υποδεικνύεται η μελέτη του αναρτημένου στην ιστοσελίδα του Τμήματος Οδηγού Σπουδών του έτους. Επίσης, ενημερώσεις και ανακοινώσεις σχετικές με την λειτουργία του Τμήματος, τις απαιτήσεις των μαθημάτων καθώς και τις παροχές προς τους νέους φοιτητές, αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος καθώς και του Ιδρύματος, καθόλη τη διάρκεια του έτους. Πραγματοποιείται τέλος, ενημέρωση και εκπαίδευση των νεοεισαχθέντων φοιτητών μέσω σεμιναριακών μαθημάτων για πρωτοετείς φοιτητές («Γνωριμία με τις γεωεπιστήμες-ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΑΙΘΡΟΥ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ, εξοπλισμός & ασφάλεια»), διάρκειας 17 ωρών.

4.2 Παρακολούθηση της πρόόδου των φοιτητών

Η πρόοδος των φοιτητών παρακολουθείται μέσω των στοιχείων που παρέχονται κατ' έτος από τη Γραμματεία του Τμήματος και καταγράφονται στις ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις Αξιολόγησης, που υποβάλλονται στη ΜΟΔΙΠ και είναι επίσης στη διάθεση των διδασκόντων.

4.3 Θεσμοθετημένες υποτροφίες

Σύμφωνα με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου της συνεδρίας της 14/1/2010, θεσπίστηκε η χορήγηση (2) βραβείων που φέρουν τον τίτλο «Βραβείο Ι. Δρακόπουλος» σε πτυχιούχους φοιτητές/τριες του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος. Το πρώτο βραβείο ποσού δύο χιλιάδων ευρώ (2.000 €) θα δίνεται στον πρώτο βαθμολογικά πτυχιούχο φοιτητή/τρια του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος και το δεύτερο βραβείο ποσού χιλίων ευρώ (1.000 €) θα δίνεται στον δεύτερο. Τα βραβεία καλύπτονται από τα κονδύλια του Ειδικού Λογ/σμού Έρευνας. Τέλος, οι φοιτητές του Τμήματος επωφελούνται από τις υποτροφίες του Ι.Κ.Υ. καθώς και από τα κληροδοτήματα και τις υποτροφίες του ΕΚΠΑ (https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotes/ypotrofies_brabeia).

4.4 Κινητικότητα φοιτητών

Το Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος συμμετέχει ενεργά στο πρόγραμμα ERASMUS, το οποίο σήμερα συνεχίζει τη λειτουργία του ως ERASMUS+, και ενθαρρύνει διαρκώς την κινητικότητα φοιτητών, ακαδημαϊκού και ερευνητικού προσωπικού μεταξύ των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων τα οποία συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Συμμετέχει στο πρόγραμμα ανταλλαγών φοιτητών έχοντας αναπτύξει συνεργασίες με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια από διαφορετικές χώρες όπως Γαλλία, Ιταλία, Φινλανδία, Ισπανία, Ολλανδία κ.α. Ο αριθμός των φοιτητών του Τμήματος που φοιτούν σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια μέσω του προγράμματος ανταλλαγών, παραμένει σταθερός στους 11 φοιτητές κατ' έτος τα τελευταία χρόνια, καθώς τόσες είναι οι θέσεις που παρέχονται από το ίδρυμα

κάθε χρόνο. Το ίδιο ισχύει και για τους εισερχόμενους φοιτητές, που τα τελευταία χρόνια παραμένει σταθερός στους 3 φοιτητές κατ' έτος.

Οι φοιτητές ενημερώνονται για τα υπάρχοντα προγράμματα ανταλλαγών από τον Οδηγό Σπουδών και από την ιστοσελίδα του Τμήματος, ενώ για τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα κριτήρια επιλογής, με ειδικό ηλεκτρονικό σύνδεσμο που παραπέμπει σε σχετικό έγγραφο του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Διεθνών Σχέσεων. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια ορίζονται κεντρικά από το ΕΚΠΑ. Ο φοιτητής θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένος τουλάχιστον στο δεύτερο έτος σπουδών και να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε τόσα μαθήματα όσα αντιστοιχούν αριθμητικά σε ένα έτος σπουδών. Επίσης θα πρέπει να έχει πιστοποιητικό γλωσσομάθειας επιπέδου από B2 και πάνω. Η επιλογή των φοιτητών γίνεται με μοριοδότηση, η οποία βασίζεται στον μέσο όρο βαθμολογίας και στο επίπεδο της γλωσσομάθειας. Το Τμήμα δεν παρέχει πρόσθετη οικονομική ενίσχυση στους φοιτητές που συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας. Το Τμήμα εφαρμόζει το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS). Για κάθε εξάμηνο φοίτησης σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού οι φοιτητές μπορεί να αναγνωρίσει έως και 30 πιστωτικές μονάδες.

4.5 Παράρτημα Διπλώματος

Το Τμήμα εκδίδει Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) για τους πτυχιούχους του ΠΠΣ στην ελληνική γλώσσα, καθώς και στην αγγλική, κατόπιν δικής τους αίτησης.

4.6 Πτυχιακή/Διπλωματική εργασία

Η διπλωματική εργασία αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη μελέτη του φοιτητή ως Γεωλόγου και Γεωπεριβαλλοντολόγου και περιλαμβάνει σε γενικές γραμμές: α. βιβλιογραφική μελέτη, β. εργασία υπαίθρου ή/και εργαστηριακή ανάλυση γ. εξαγωγή αποτελεσμάτων και διαμόρφωση συμπερασμάτων πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενό της και δ. συγγραφή και κατάλληλη παρουσίαση των στοιχείων αυτών. Η διπλωματική εργασία είναι το επιστέγασμα της εκπαιδευτικής πορείας του φοιτητή στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος και ενσωματώνει το σύνολο των γνώσεων που έλαβε αυτός κατά τη διάρκεια της φοίτησής του.

Εκπονείται στο πλαίσιο μιας εξειδικευμένης μελέτης στο ή στα αντικείμενα που επιλέγονται από το φοιτητή. Το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας πρέπει να είναι συναφές με το περιεχόμενο των μαθημάτων που παρακολούθησε ο φοιτητής. Η επιλογή του θέματος της διπλωματικής εργασίας γίνεται μέσα από λίστα θεμάτων, η οποία κοινοποιείται ανά έτος, από τους Τομείς του Τμήματος. Την επίβλεψη του φοιτητή αναλαμβάνει ένα μέλος ΔΕΠ, το οποίο φέρει την ευθύνη της καθοδήγησης και στο τέλος βαθμολογεί την επίδοση του φοιτητή. Αντίγραφο της διπλωματικής εργασίας κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή στη Βιβλιοθήκη της Σχολής Θετικών Επιστημών «ΠΕΡΓΑΜΟΣ».

4.7 Εκπαίδευση στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία

Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία πραγματοποιείται μέσα από τις προσεγγίσεις επιμέρους ζητημάτων μεθοδολογίας και δεοντολογίας σε όλα σχεδόν τα μαθήματα του ΠΠΣ, και ιδιαίτερα στα μαθήματα και εργαστήρια όπου απαιτείται η εκπόνηση

μικρών εργασιών και εκθέσεων καθώς και στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας. Στις συγκεκριμένες δραστηριότητες οι φοιτητές εκπαιδεύονται στην ερευνητική μεθοδολογία, στη χρήση εργαλείων βιβλιογραφικής αναζήτησης, στον εντοπισμό θεμάτων με ερευνητικό ενδιαφέρον και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο θέμα που εξετάζεται.

4.8 Συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικά έργα

Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία επιτυγχάνεται και με τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά έργα. Όλοι οι διδάσκοντες με ερευνητικά προγράμματα δέχονται φοιτητές στα ερευνητικά τους προγράμματα. Υπάρχουν περιπτώσεις συμμετοχής των φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα που περιλαμβάνουν δευτερογενή μελέτη βιβλιογραφίας και πηγών. Επίσης, φοιτητές συμμετέχουν, πολλές φορές αμειβόμενοι, σε χρηματοδοτούμενα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα του Τμήματος. Δυστυχώς η υποχρηματοδότηση των ερευνητικών προγραμμάτων των μελών ΔΕΠ, δεν επιτρέπει τη συμμετοχή όλων των φοιτητών και πολλοί αποφοιτούν χωρίς να έχουν συμμετάσχει σε κανένα ερευνητικό πρόγραμμα. Η αύξηση της χρηματοδότησης των ερευνητικών προγραμμάτων, ιδιαίτερα όσων περιλαμβάνουν φοιτητές στην ερευνητική τους ομάδα, είναι ο μοναδικός τρόπος για να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα.

4.9 Πρακτική άσκηση φοιτητών

Το Τμήμα εντάχθηκε για πρώτη φορά σε θεσμοθετημένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης φοιτητών (ΕΠΕΑΕΚ) το 2001 και έκτοτε εντάσσεται ανελλιπώς σε κάθε σχετικό πρόγραμμα. Συνολικά από την έναρξη του προγράμματος έχουν συμμετάσχει πάνω από 440 φοιτητές.

Από το 2016, λειτουργεί το Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ» που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από Εθνικούς Πόρους και είναι ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Δια Βίου Μάθηση» του ΥΠΕΘ (ΕΣΠΑ 2014-2020). Επιστημονικός Υπεύθυνος για το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος είναι ο. Επίκουρος Καθηγητής Πομώνης Παναγιώτης. Η μειωμένη χρηματοδότηση του προγράμματος επέβαλλε την μείωση του πλήθους των προσφερόμενων θέσεων πρακτικής άσκησης. Αφορά την πρακτική άσκηση φοιτητών σε διάφορους φορείς υποδοχής (δημόσιους και ιδιωτικούς) εντός της Ελλάδας. Η άσκηση των φοιτητών καλύπτεται από το πρόγραμμα για περίοδο δύο (2) μηνών και για μια μόνο φορά στην διάρκεια των σπουδών τους. Σε αυτό καλούνται να συμμετάσχουν φοιτητές του 4ου έτους των σπουδών τους, ενώ δεν αποκλείεται η συμμετοχή φοιτητών 3ου έτους αν προκύψουν κενές θέσεις.

Τονίζεται ότι πολλές ιδιωτικές εταιρείες (Μάρμαρα Διονύσου, Γεωσκόπιο, ΛΑΡΚΟ, ΑΚΤΩΡ, LDK - ECO, Ευκλείδης Α.Τ.Ε. κ.λ.π.) και κάποιες δημόσιες (ΔΕΗ, ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.) εκδήλωσαν την επιθυμία να χρηματοδοτήσουν μερικώς ή και καθ' ολοκληρία τους φοιτητές που θα απασχολήσουν.

Τα αποτελέσματα της συμμετοχής των φοιτητών στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης κρίνονται ιδιαίτερα ικανοποιητικά σε τρία κυρίως επίπεδα: (α) στο επίπεδο της εξοικείωσης των φοιτητών με το γνωστικό τους αντικείμενο, β) στο επίπεδο ενός προσπορισμού χρημάτων, μικρής μεν κλίμακας αλλά που προέρχονται από την αξιοποίηση των εξειδικευμένων δεξιοτήτων τους στις οποίες

εκπαιδεύονται και (γ) στο επίπεδο της εξόδου προς την αγορά εργασίας και της εμπειρίας που απέκτησαν πριν ακόμη από την απόκτηση του πτυχίου.

Στο μεγαλύτερο μέρος του το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης είναι επιτυχές καθώς ακολουθεί τις παρακάτω στρατηγικές:

1. Έχει δημιουργήσει ένα δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων. Προϋπόθεση για τη συμπερίληψη ενός φορέα στον σχετικό κατάλογο που διατηρεί το Τμήμα είναι ο επιστημονικός χαρακτήρας των φορέων και η θεματική τους σχέση με τα επιστημονικά πεδία που καλλιεργεί το Τμήμα.
2. Επιπλέον, οι επόπτες του ΠΠΣ που ορίζονται ως υπεύθυνοι του προγράμματος βρίσκονται σε επαφή με τους φορείς εκπόνησης της πρακτικής άσκησης, και παρακολουθούν και ελέγχουν την πρακτική άσκηση. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος γίνεται μέσω της υποβολής εντύπων τόσο από τους φορείς όσο και τους φοιτητές.
3. Τέλος, οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στον υπεύθυνο του προγράμματος σε περίπτωση αθέτησης των όρων της σύμβασης.

Οι παραπάνω στρατηγικές έχουν συμβάλει στη σημαντική μείωση των προβλημάτων που είχαν παρατηρηθεί τα πρώτα χρόνια του προγράμματος.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με μαρτυρίες των ίδιων των φοιτητών οι υπεύθυνοι των διάφορων φορέων εκτίμησαν τις ικανότητές τους και τους προέκριναν σε θέσεις που προκήρυξαν στη συνέχεια. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι η πρακτική άσκηση, μπορεί υπό προϋποθέσεις να δημιουργήσει ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος κατά το Ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, υπηρέτησαν 44 μέλη ΔΕΠ καταναμεημένα σε 6 Τομείς. Πλέον των μελών ΔΕΠ στο Τμήμα υπηρετούν 18 Ε.ΔΙ.Π. που συνεισφέρουν στη διδασκαλία. Το διδακτικό προσωπικό επιπλέον ενισχύεται με συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες στο πλαίσιο του προγράμματος απόκτησης διδακτικής εμπειρίας -ο αριθμός αυτών των διδασκόντων/ουσών ανέρχεται κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος στους πέντε (5). Η εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία του Τμήματος υποστηρίζεται από αίθουσες Η/Υ, μικροσκοπίας, εργαστηρίων και από τα δύο Μουσεία του Τμήματος. Οι διδακτικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται από τους διδάσκοντες περιλαμβάνουν διαλέξεις σε αμφιθέατρο με ηλεκτρονικές παρουσιάσεις και διαδραστική συζήτηση με τους φοιτητές, πρακτικές ασκήσεις σε ολιγομελή τμήματα, εκπαίδευση και ασκήσεις σε χώρους με πειραματικές συσκευές και όργανα, καθώς και επισκέψεις και διαλέξεις στο Μουσείο Ορυκτολογίας και Πετρολογίας και το Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας που ανήκουν και στεγάζονται στο Τμήμα. Σημαντικό τμήμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελούν οι ασκήσεις υπαίθρου, που πραγματοποιούνται στα πλαίσια των υποχρεωτικών μαθημάτων αλλά και αρκετών μαθημάτων επιλογής.

Η επιλογή και εξέλιξη μελών του διδακτικού προσωπικού γίνεται με απόλυτη διαφάνεια και με βάση τις διαδικασίες που προβλέπονται από τον εκάστοτε ισχύοντα νόμο (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3) όπου τουλάχιστον για το ερευνητικό έργο προβλέπονται λεπτομερή κριτήρια αξιολόγησης. Η διαφάνεια και αξιοκρατία διασφαλίζεται, κυρίως μέσω της δημόσιας ανάρτησης των αιτήσεων των υπό εξέλιξη μελών στο πληροφοριακό σύστημα ΑΠΕΛΛΑ στη "Διαύγεια". Τα εκλεκτορικά σώματα συγκροτούνται ώστε τα μέλη τους να εμπίπτουν τόσο τυπικά, αλλά όσο και ουσιαστικά στο γνωστικό αντικείμενο της εκάστοτε θέσης. Στη συνέχεια κατατάσσουν τους υποψήφιους με αξιοκρατικά κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψιν το βαθμό συνάφειας της υποψηφιότητας τους με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης, την ποιότητα και το εύρος των δημοσιεύσεων κάθε υποψηφίου/ας, την ερευνητική και διδακτική του/της εμπειρία, καθώς και τη διεθνή παρουσία του/της. Η σημαντική συμμετοχή εξωτερικών εκλεκτόρων στα εκλογικά σώματα, ενισχύει τα ποσοστά αξιοκρατίας στην εκλογική διαδικασία.

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών είναι περίπου έξι (6) ώρες την εβδομάδα, χωρίς σε αυτόν να περιλαμβάνονται οι ώρες καθοδήγησης και παρακολούθησης των διπλωματικών εργασιών (στο Τμήμα εκπονούνται ετησίως περί τις 100 διπλωματικές εργασίες) και κυμαίνεται, ανάλογα με το είδος του μαθήματος, μεταξύ 12 και 4 ωρών. Στο μέσο φόρτο διδακτικού έργου, δεν συνυπολογίζεται επίσης η διόρθωση ασκήσεων εργαστηρίου, εργασιών στο πλαίσιο μαθημάτων, γραπτών εξετάσεων και διπλωματικών εργασιών. Αξίζει να σημειωθεί ότι το μέσος φόρτος των διδασκόντων δεν είναι ισομερής για όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, αφού στα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού, ο αριθμός φοιτητών είναι σημαντικά μεγαλύτερος από τα μαθήματα επιλογής. Ο φόρτος διδασκόντων και διδασκουσών αυξάνεται βέβαια σημαντικά υπολογίζοντας και το διδακτικό του έργο σε μεταπτυχιακό επίπεδο (διδασκαλία και επιβλέψεις Μεταπτυχιακών Διπλωματικών εργασιών και Διδακτορικών διατριβών). Τέλος, σε γενικές γραμμές ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ έχει

αυξηθεί, κυρίως λόγω της μείωσης του καθηγητικού προσωπικού και τη μη αναπλήρωσης των θέσεων των συνταξιοδοτηθέντων τα τελευταία χρόνια.

Οι διδάσκοντες/ουσες του τμήματος αξιολογούνται από τους φοιτητές συστηματικά από το 2009, ενώ από το 2012 η διαδικασία αξιολόγησης γίνεται μέσω των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων αξιολόγησης μαθήματος. Επιπλέον, τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά έτη (2015-16 και 2016-17), εκτός των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων μαθημάτων, σχεδιάστηκε και χρησιμοποιήθηκε χωριστό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης των υποχρεωτικών Ασκήσεων Υπαίθρου, το οποίο και διανέμεται σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια τους. Λόγω της μικρής συμμετοχής των φοιτητών στη συμπλήρωση των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων, ειδικά στα μαθήματα επιλογής, το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ήδη εξετάζει δυνατότητες-κίνητρα μεγαλύτερης συμμετοχής των φοιτητών στην αξιολόγηση των μελών ΔΕΠ. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι διδάσκοντες αξιοποίησαν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών, ώστε να γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας του εκάστοτε μαθήματος. Επιπλέον, η αξιολόγηση των διδασκόντων από τους φοιτητές συμπεριλαμβάνεται στις εισηγητικές εκθέσεις και τίθεται σε συζήτηση στις διαδικασίες εξέλιξης μελών ΔΕΠ του Τμήματος, αν και λόγω του ισχύοντος Νόμου Πλαισίου, κύριο προσόν εξέλιξης των μελών ΔΕΠ σε επόμενες βαθμίδες, είναι οι δημοσιεύσεις και όχι τόσο το διδακτικό τους έργο.

Το Τμήμα υποστηρίζει την ερευνητική δραστηριότητα και κατ' επέκταση την ανάπτυξη των διδακτικών δεξιοτήτων των μελών ΔΕΠ, μέσω της χορήγησης εκπαιδευτικών αδειών που αφορούν επιστημονικούς και/ή διδακτικούς σκοπούς, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό και σύμφωνα με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο. Αυτές αφορούν συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια, διαπανεπιστημιακές ανταλλαγές και παρουσίαση σεμιναρίων σε άλλα ΑΕΙ, συμμετοχή σε σεμινάρια, βραχύχρονη διδασκαλία σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και σε προγράμματα ανταλλαγών με πανεπιστήμια του εξωτερικού και σε διδασκαλία σε ΑΕΙ της αλλοδαπής. Η ανωτέρω κινητικότητα των μελών ΔΕΠ υποστηρίζεται μέσω προγράμματος της Κοσμητείας της ΣΘΕ από σχετικά κονδύλια του ΕΛΚΕ.

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος επιδεικνύει σημαντική κινητικότητα, τόσο εγχώρια, όσο και στο ευρύτερο διεθνή ακαδημαϊκό χώρο, είτε μέσω συμμετοχής σε συνέδρια με κριτές, μέσω διαλέξεων/παρουσιάσεων κατόπιν πρόσκλησης από άλλους ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς φορείς (48 προσκλήσεις), είτε μέσω διδασκαλίας στο εξωτερικό. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, μετακινήθηκαν και μετακινούνται επίσης, σε ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού για δραστηριότητες που αφορούν εκλογές, εξελίξεις μελών ΔΕΠ και κρίσεις διδακτορικών διατριβών. Τέλος, μέλη ΔΕΠ του τμήματος διοργανώνουν εγχώρια ή διεθνή συνέδρια. Η κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος γίνεται επίσης μέσω της συμμετοχής σε διμερείς συμφωνίες ακαδημαϊκής, επιστημονικής συνεργασίας και μορφωτικών ανταλλαγών με Πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο (πάνω από 15 ανά έτος), τις οποίες έχει συνάψει το ΕΚΠΑ, καθώς και στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS+ (πχ. 28 συμφωνίες για το ακαδημαϊκό έτος 2017-18).

Σε ορισμένα μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, η εκπαιδευτική διαδικασία εμπλουτίζεται περιστασιακά με τη συμμετοχή μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού

επιπέδου από το εξωτερικό, οι οποίοι δίνουν θεματικές διαλέξεις σε μορφή Σεμιναρίων και ταχύρρυθμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η προσέλευση των διδασκόντων του εξωτερικού επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή του Τμήματος στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ERASMUS+ είτε υπό μορφή ανεξάρτητων προσκλήσεων, είτε στα πλαίσια των επιστημονικών συνεργασιών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος με ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα του εξωτερικού.

Σε μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, έχουν απονεμηθεί 30 σημαντικές διεθνείς διακρίσεις λόγω της αναγνώρισης της ερευνητικής τους δραστηριότητας και/ή της ακαδημαϊκής τους διδασκαλίας. Αν και στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, δεν υπάρχουν θεσμοθετημένα βραβεία διδασκαλίας και/ή έρευνας, η επιβράβευση των μελών ΔΕΠ του τμήματος έχει γίνει με βραβεία θεσμοθετημένα από το ΕΚΠΑ καθώς και από άλλα επιστημονικά ιδρύματα, τα οποία ανακοινώθηκαν στον ιστότοπο του Ιδρύματος και του οικείου Τμήματος.

Στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος συμμετέχουν διδάσκοντες που καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα ερευνητικών αντικειμένων ενώ αρκετοί από αυτούς, παρουσιάζουν πολύ σημαντική ερευνητική δραστηριότητα στον διεθνή χώρο. Στο Τμήμα υπάρχει στρατηγική για έρευνα σε συγκεκριμένα εφαρμοσμένα πεδία επιστημονικού ενδιαφέροντος, χωρίς να υποβαθμίζεται η στήριξη της βασικής έρευνας. Στο Τμήμα παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια μια τάση μεταξύ των μελών ΔΕΠ να ασχοληθούν και με νέα γνωστικά αντικείμενα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς και της κοινωνίας. Το Τμήμα συμμετείχε στην υλοποίηση 18 ακόμη έργων βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στο πεδίο των γεωεπιστημών και του περιβάλλοντος στο πλαίσιο διεθνών ανταγωνιστικών προγραμμάτων. Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 υλοποιήθηκαν 15 ερευνητικά έργα με συντονιστή στα περισσότερα από αυτά μέλος ΔΕΠ του Τμήματος. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν επίσης ως συνεργάτες σε 20 έργα βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας με αποκλειστική χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς. Τέλος υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη 45 έργα με χρηματοδότηση από ελληνικές πηγές – φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα. Τα περισσότερα από τα έργα αυτά έχουν χαρακτήρα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, δεν λείπουν όμως και έργα εφαρμοσμένης κυρίως έρευνας.

6. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος διαθέτει, σε συνδυασμό με τις κεντρικές υποστηρικτικές δομές του Ε.Κ.Π.Α., επαρκείς πόρους και μέσα, προκειμένου να υποστηριχθεί η μάθηση και η εν γένει ακαδημαϊκή δραστηριότητα και να προσφέρεται στους φοιτητές το βέλτιστο δυνατό επίπεδο σπουδών. Για την κατανομή των πόρων λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του συνόλου των φοιτητών (π.χ. πλήρους ή μερικής απασχόλησης, εργαζόμενοι και διεθνείς φοιτητές, φοιτητές με αναπηρίες), καθώς και η ανάγκη ενίσχυσης της φοιτητοκεντρικής μάθησης, καθώς και η υιοθέτηση ευέλικτων τρόπων μάθησης και διδασκαλίας.

Στο ΠΠΣ του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος διδάσκουν 44 μέλη ΔΕΠ και 18 μέλη ΕΔΙΠ του Τμήματος με αναγνωρισμένη ακαδημαϊκή και ερευνητική δραστηριότητα. Η συγγραφική δραστηριότητα των διδασκόντων κρίνεται ιδιαίτερα αξιόλογη. Η ουσιαστική επιστημονική απήχηση του έργου των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος αποτυπώνεται σε δημοσιεύσεις τους σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά, άρθρα και συλλογικά έργα και από ένα μεγάλο αριθμό ετεροαναφορών στα προηγούμενα. Επίσης, πολλά μέλη είναι Επιμελητές (Editors) και Κριτές σε σημαντικά Διεθνή και Ελληνικά Επιστημονικά Περιοδικά των επιστημονικών κλάδων που υπηρετούν. Το έργο τους είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στις βάσεις δεδομένων Google Scholar, Scopus, Web of Science κ.λπ. Ο ρόλος του υποστηρικτικού και διοικητικού προσωπικού του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος είναι σημαντικότερος σε ό, τι αφορά τις υπηρεσίες στήριξης. Το προσωπικό αυτό είναι εξειδικευμένο και παρέχονται δυνατότητες ανάπτυξης των ικανοτήτων του μέσω κεντρικών δράσεων του Ιδρύματος.

Στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος λειτουργούν 11 θεσμοθετημένα Εργαστήρια, τα οποία διαθέτουν ένα σύνολο περίπου 18 Εργαστηριακών Μονάδων οι οποίες λειτουργούν σε διάφορους χώρους του κτηρίου του Τμήματος στην Πανεπιστημιούπολη. Συγκεκριμένα: 1. *Εργαστήριο Τεκτονικής και Γεωλογικής Χαρτογράφησης*, 2. *Εργαστήριο Πρόληψης και Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών*, 3. *Εργαστήριο Γεωφυσικής*, 4. *Εργαστήριο Σεισμολογίας* 5. *Εργαστήριο Ορυκτολογίας και Πετρολογίας*, 6. *Εργαστήριο Οικονομικής Γεωλογίας-Γεωχημείας*, 7. *Εργαστήριο Ιστορικής Γεωλογίας-Παλαιοντολογίας*, 8. *Εργαστήριο Κλιματολογίας και Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος*, 9. *Εργαστήριο Φυσικής Γεωγραφίας* 10. *Εργαστήριο Τηλεπισκόπησης* και 11. *Εργαστήριο Μουσειακών Σπουδών*.

Για τη λειτουργία του ΠΠΣ διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος. Το Τμήμα διαθέτει 12 αίθουσες διδασκαλίας, όπου διεξάγονται μαθήματα τόσο του προπτυχιακού, όσο και των μεταπτυχιακών κύκλων σπουδών. Δύο από τις αίθουσες είναι αμφιθέατρα μεγάλης χωρητικότητας, όπου πραγματοποιούνται μαθήματα, σεμινάρια και διαλέξεις. Η μεγάλη πλειοψηφία αιθουσών διαθέτει οπτικοακουστικά μέσα, όπως προβολείς, οθόνες, μικροφωνικές εγκαταστάσεις, οθόνες τηλεόρασης, συστήματα καταγραφής / μετάδοσης μαθημάτων, Η/Υ και κλιματιστικά.

Επισημαίνεται ότι σύντομα θα υπάρχουν στη διάθεση του Τμήματος άλλες δύο μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας (χωρητικότητας ~90 ατόμων εκάστη), που βρίσκονται στο τελικό στάδιο τοποθέτησης των σταθερών εδράνων. Στα περισσότερα αμφιθέατρα αλλά και τις υπόλοιπες αίθουσες υπάρχει υποστήριξη Wi-Fi, ενώ σε 4 αίθουσες υπάρχει ο απαραίτητος εξοπλισμός για τη μαγνητοσκόπηση μαθημάτων. Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος διαθέτει 17 Αίθουσες Εργαστηρίων για την άσκηση των φοιτητών. Από αυτές οι πέντε είναι αίθουσες εξοπλισμένες αποκλειστικά με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, όπου διενεργούνται όλες οι εργαστηριακές ασκήσεις που απαιτούν τη χρήση Η/Υ. Έξι εργαστηριακές αίθουσες διαθέτουν ειδικά επιστημονικά όργανα για τη λήψη μετρήσεων ή διενέργεια πειραμάτων, ενώ άλλες δύο διαθέτουν δείγματα ορυκτών και πετρωμάτων και κρυσταλλογραφικά πρότυπα για επί τόπου παρατήρηση. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία για τις αίθουσες εργαστηρίων παρατίθενται στον παρακάτω Πίνακα 2.

Επιπλέον, το Τμήμα διαθέτει και αίθουσες ειδικά εξοπλισμένες με επιστημονικά όργανα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές με ειδικό λογισμικό. Οι χώροι αυτοί και τα εγκατεστημένα όργανα, χρησιμοποιούνται για τη λήψη, αρχειοθέτηση, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων, προετοιμασία ορυκτών και πετρωμάτων για ανάλυση, εκτέλεση αναλύσεων, ενώ υποστηρίζουν τη διεξαγωγή τόσο διπλωματικών εργασιών όσο και γενικότερης επιστημονικής έρευνας. Αίθουσες όπου βρίσκεται εγκατεστημένος ειδικός εργαστηριακός εξοπλισμός είναι οι ακόλουθες:

Αίθουσες Εργαστηρίου Σεισμολογίας 1 και 2, Εργαστηρίου Γεωφυσικής, Διαστημικών Εφαρμογών, Υδρογεωλογίας του Εργαστηρίου Τεκτονικής και Γεωλογικών Χαρτογραφήσεων, Εδαφομηχανικής-Βραχομηχανικής, Θραύσης και κονιοποίησης δειγμάτων ορυκτών, πετρωμάτων, μεταλλευμάτων, εδαφών και ιζημάτων, Κοπής/λείανσης ορυκτών και πετρωμάτων και προετοιμασίας παρασκευασμάτων, Ηλεκτρονικού Μικροσκοπίου Σάρωσης SEM-EDS, Φασματοσκοπίας Ατομικής Απορρόφησης, Περιθλασιμετρίας Ακτίνων Χ (1), Αναλύσεων νερού, Εργαστηρίου του Τομέα Οικον. Γεωλ. και Γεωχημείας εξοπλισμένη με σύστημα μικρο-θερμομετρικής μελέτης ρευστών εγκλεισμάτων σε ορυκτά, Μουσείου Παλαιοντολογίας, Παρασκευαστήριο λεπτών τομών και λειπών παλαιοντολογικών παρασκευασμάτων, Μονάδας επεξεργασίας ολόκληρων μικροαπολιθωμάτων, Συντήρησης μακροαπολιθωμάτων σπονδυλοζώων, Μονάδας ιζηματολογικών ερευνών, Αίθουσας Χαρτών, Ιζηματολογικών Αναλύσεων, Περιβαλλοντικής Ωκεανογραφίας και Μονάδας Καταγραφής και Πρόγνωσης Ακραίων Καιρικών Φαινομένων. Επίσης, στο Τμήμα ανήκουν και στεγάζονται το Μουσείο Ορυκτολογίας και Πετρολογίας και το Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας. Οι χώροι και τα εκθέματά τους χρησιμοποιούνται και στη διδασκαλία. Οι συλλογές των Μουσείου εκτίθενται σε ανεξάρτητους χώρους 1100 m² μέσα στο κτηριακό συγκρότημα του Τμήματος.

Στις παραδόσεις των μαθημάτων γίνεται χρήση κυρίως βασικών **ΤΠΕ** (π.χ. Microsoft Power Point). Στο σύνολο σχεδόν των μαθημάτων χρησιμοποιούνται, επίσης, δεδομένα από το διαδίκτυο στις παραδόσεις. Θετικό σημείο είναι η διαθεσιμότητα Η/Υ και η χρήση εξειδικευμένων λογισμικών πακέτων για την εργαστηριακή εκπαίδευση, την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών και τις ασκήσεις υπαίθρου. Για τη στατιστική ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων χρησιμοποιούνται λογισμικά Η/Υ ανάλογα με τις ανάγκες όπως, MATLAB, EXCEL, ILWIS, SPSS, SURFER, STATISTICA, ERDAS, ARCGIS, TECTONICS FP, STEREO 32, MOVE CLINO, AQUA CHEM, MOD FLOW, DIPS, AQUIFER TEST, FLUIDS,

THEMOCALC, PAST, CLAMP. Κατά την τελευταία πενταετία συνεχίζουν να πραγματοποιούνται επενδύσεις που αφορούν τεχνολογίες ΤΠΕ, τόσο από τα κονδύλια του ΕΛΚΕ, όσο και από μεγαλύτερες δράσεις που αφορούν όλο το ΕΚΠΑ. Συγκεκριμένα, στο Τμήμα έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις που περιλαμβάνουν τη δημιουργία αιθουσών με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, την προμήθεια πολυμέσων και εγκατάσταση αυτοματοποιημένου συστήματος μαγνητοσκόπησης παραδόσεων, καθώς και επιστημονικού εξοπλισμού.

Όλοι οι διδάσκοντες και φοιτητές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και άλλες δικτυακές υπηρεσίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες και υποστηρίζονται από το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου (Κ.ΛΕΙ.ΔΙ) του ΕΚΠΑ. Οι υπηρεσίες αυτές δίνουν τη δυνατότητα στους διδάσκοντες να διαθέτουν τα μαθήματά τους στο Διαδίκτυο μέσω της πλατφόρμας "η-τάξη" και της νεότερης "open η-τάξη", να εκπέμπουν ζωντανά τις διαλέξεις στο Διαδίκτυο, να βιντεοσκοπούν τις διαλέξεις και να τις αναρτούν στο Διαδίκτυο, να παράγουν οπτικοακουστικό υλικό στο εργαστήριο και να αξιοποιούν τις δυνατότητες τηλεδιάσκεψης και σύγχρονης τηλεκπαίδευσης. Η επικοινωνία με τους φοιτητές (ανακοινώσεις, εγγραφές, δημιουργία ομάδων, ερωτήσεις και απορίες για τις ασκήσεις, συζήτηση κ.λπ.) γίνεται από την "η-τάξη".

Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν πρόσβαση στους εκσυγχρονισμένους χώρους της Βιβλιοθήκης της Σχολής Θετικών Επιστημών, οι οποίοι περιλαμβάνουν αίθουσες σταθμών Η/Υ με δυνατότητα πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων και στους οποίους επιτρέπεται η συγγραφή εργασιών. Η βιβλιοθήκη διαθέτει επίσης χώρους ομαδικής μελέτης. Το Πανεπιστήμιο, έχοντας αντιληφθεί από πολύ νωρίς την αξία των Νέων Τεχνολογιών στην αναβάθμιση της Εκπαιδευτικής και Ερευνητικής δραστηριότητας, έχει αναπτύξει υπολογιστικές και τηλεπικοινωνιακές υποδομές που συνεχώς αναβαθμίζονται για να ανταπεξέλθουν στο διεθνές περιβάλλον. Το ενοποιημένο, υψίρρυθμο δίκτυο Φωνής και Δεδομένων και η κεντρικοποιημένη παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, διευκολύνει και τις Διοικητικές δομές, εξοικονομώντας πόρους και παρέχοντας νέες δυνατότητες συνεργασίας εντός αλλά και εκτός του Ιδρύματος. Η Πανεπιστημιακή Λέσχη έχει σκοπό τη βελτίωση των βιοτικών συνθηκών των φοιτητών του ΕΚΠΑ, την ψυχαγωγία και την προαγωγή της κοινωνικής και πνευματικής τους μόρφωσης, με διαδικασίες και πρωτοβουλίες συμμετοχής, κοινωνικοποίησης και αυτοδιαχείρισης. Το Πανεπιστήμιο παρέχει τη δυνατότητα δωρεάν σίτισης στους φοιτητές με εισοδηματικά κριτήρια. Στο Πανεπιστήμιο λειτουργεί η Φοιτητική Εστία του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΦΕΠΑ) που αποτελείται από 4 κτήρια, όπου μπορούν να στεγασθούν συνολικά 1064 φοιτητές. Στην Εστία γίνονται δεκτοί φοιτητές και φοιτήτριες του ΕΚΠΑ, καθώς και φοιτητές και φοιτήτριες άλλων ΑΕΙ και ΤΕΙ του λεκανοπεδίου, αδέρφια των οποίων διαμένουν ήδη στην Εστία. Την ευθύνη για τη λειτουργία των Εστιών έχει το Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ οι τρέχουσες ανάγκες τους καλύπτονται οικονομικά από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δία Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ). Οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν επίσης να επωφελούνται των υπηρεσιών της Μονάδας Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης του ΕΚΠΑ. Οι φοιτητές μπορούν να λάβουν βοήθεια και υποστήριξη σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν, αλλά και να εκπαιδευτούν γενικότερα σε μηχανισμούς διαχείρισης δυσκολιών που μπορεί να συναντούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Επιπλέον, το Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών του Τμήματος Ψυχολογίας, δύναται να υποστηρίξει και να βοηθά τους φοιτητές του ΕΚΠΑ, να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά

όλα αυτά τα προβλήματα που πιθανώς να εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της φοιτητικής ζωής. Στην Παν/κή Λέσχη λειτουργεί ως ανεξάρτητη Υπηρεσία το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών Πανεπιστημίου Αθηνών (Τ.Α.Φ.Π.Α). Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική σε είδος ή σε χρήμα ενίσχυση των φοιτητών του ΕΚΠΑ για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών τους, όπως για παράδειγμα σε φοιτητές που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις (τετραπληγικοί, τυφλοί), φοιτητές με οικονομική αδυναμία, οικονομικά και οικογενειακά πλήγματα (ανεργία, διαζευγμένοι γονείς, απώλεια γονέων, κ.λ.π.).

Για την υποστήριξη των Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ) κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, έχει ορισθεί στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του ΕΚΠΑ ένας Σύμβουλος Καθηγητής και ένας αναπληρωτής αυτού με τους οποίους μπορούν να επικοινωνούν οι ΦμεΑ. Ο Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ είναι μέλος ΔΕΠ, στον οποίο οι ΦμεΑ μπορούν να απευθύνονται και να τον συμβουλεύονται εξατομικευμένα για ζητήματα που αφορούν στις σπουδές τους. Αποτελεί τον συνδυαστικό κρίκο μεταξύ του ΦμεΑ, των διδασκόντων, της Επιτροπής Προσβασιμότητας και της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμεΑ. Σε περίπτωση δυσκολίας επικοινωνίας με τον Σύμβουλο Καθηγητή, ο ΦμεΑ μπορεί να ενημερώνει τη Μονάδα Προσβασιμότητας. Για την παροχή επιπλέον υποστήριξης στον ΦμεΑ, στη Γραμματεία του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του ΕΚΠΑ έχει ορισθεί αρμόδιος υπάλληλος, καθώς και αναπληρωτής αυτού, οι οποίοι έχουν καταρτισθεί αναλόγως. Τα στοιχεία επικοινωνίας με τους Συμβούλους Καθηγητές ΦμεΑ καθώς και τους αρμοδίους υπαλλήλους των Γραμματειών είναι δημοσιευμένα στην ιστοθέση <http://access.uoa.gr>. Σε κεντρικό επίπεδο, η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ) του ΕΚΠΑ ιδρύθηκε και λειτουργεί από το 2006. Αποστολή της ΜοΠροΦμεΑ είναι η εφαρμογή στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Ο Συνήγορος του φοιτητή είναι θεσμός που έχει προβλεφθεί από τον νόμο 4009/2011 και λειτουργεί στο ΕΚΠΑ. Ο Συνήγορος του φοιτητή έχει ως σκοπό τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος.

7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Στη Γραμματεία του Τμήματος λειτουργεί το πληροφοριακό σύστημα ΙΛΥΔΑ, το οποίο διαχειρίζεται και παρακολουθεί τα δεδομένα του συνόλου της φοίτησης των προπτυχιακών φοιτητών. Το σύστημα αυτό είναι σχεδιασμένο από το τμήμα Μηχανογράφησης του ΕΚΠΑ και είναι ενιαίο για όλες τις Γραμματείες του Ιδρύματος. Ως εκ τούτου, το σύστημα αυτό παρέχει τη δυνατότητα της διαχείρισης των πληροφοριών του φοιτητολογίου, τόσο κεντρικά σε επίπεδο Ιδρύματος, όσο και ανά τμήμα ανεξάρτητα. Στο σύστημα ΙΛΥΔΑ δημιουργείται, με την εισαγωγή κάθε προπτυχιακού φοιτητή στο Τμήμα, μια καρτέλα όπου καταχωρούνται τα προσωπικά του στοιχεία, οι σπουδαστικές του μεταβολές (π.χ. ενεργός, επί πτυχίω, απόφοιτος, διαγραμμένος, σε αναστολή κτλ), η συμμετοχή του στις εξεταστικές περιόδους και οι βαθμολογίες του. Μέσα από το πληροφοριακό αυτό σύστημα αντλούνται πληροφορίες για τους βασικούς δείκτες επιδόσεων και προόδου τόσο των ενεργών φοιτητών όσο και των αποφοίτων, καθώς και τα ποσοστά έγκαιρης ή μη ολοκλήρωσης σπουδών. Παρέχονται, επίσης, πληροφορίες σχετικά με το προφίλ του φοιτητικού πληθυσμού, όπως για παράδειγμα ο τρόπος εισαγωγής τους (Πανελλήνιες εξετάσεις, ειδικές κατηγορίες, αλλοδαποί, αθλητές, ERASMUS), η καταγωγή τους και άλλα δημογραφικά στοιχεία. Επιπλέον, στο σύστημα ΙΛΥΔΑ καταρτίζεται το πρόγραμμα σπουδών όπου καταγράφονται αναλυτικά τα μαθήματα, οι διδακτικές και πιστωτικές τους μονάδες, οι υπεύθυνοι διδάσκοντες, οι προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση σπουδών και τον τρόπο υπολογισμού του βαθμού πτυχίου.

Τα δεδομένα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες, που βοηθούν στον εντοπισμό των δυνατών και αδύναμων σημείων του προγράμματος σπουδών και των μαθημάτων που προσφέρονται. Αντλούνται για παράδειγμα δεδομένα σχετικά με το βαθμό δυσκολίας των μαθημάτων, τον αριθμό των προσπαθειών των φοιτητών για προβιβάσιμο βαθμό σε κάθε μάθημα, την κλίμακα των βαθμολογιών κ.ά. Με τον τρόπο αυτό γίνεται η περαιτέρω ανάλυση και αξιολόγηση του προγράμματος προκειμένου να γίνουν οι απαιτούμενες διορθώσεις και βελτιώσεις.

Αναφορικά με τη διαχείριση πληροφοριών σχετικά με το διδακτικό προσωπικό και την ποιότητα της παρεχόμενης διδασκαλίας, το Τμήμα ξεκίνησε να συλλέγει συστηματικά σχετικές πληροφορίες από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009. Καταλυτικό ρόλο στη συλλογή των πληροφοριών διαδραμάτισε η λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος συλλογής απογραφικών δεδομένων (<http://reports.modip.uoa.gr/>), καθώς και τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές (<http://survey.uoa.gr/>, εφαρμογή από 2012-2013). Τα εργαλεία αυτά δημιουργήθηκαν από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π) του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με το ΚΛΕΙΔΙ (Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου) και στοχεύουν κυρίως στην αποτίμηση του διδακτικού και ερευνητικού έργου του διδακτικού προσωπικού και της ικανοποίησης των φοιτητών για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν.

Συγκεκριμένα, τα απογραφικά δελτία, τα οποία συλλέγονται σε ετήσια βάση, παρέχουν ακριβείς πληροφορίες αναφορικά με τις δημοσιεύσεις και τα ερευνητικά προγράμματα των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος, τυχόν βραβεία, την ακαδημαϊκή προϋπηρεσία σε ιδρύματα του εξωτερικού, την κινητικότητα (ERASMUS) τόσο εισερχομένων διδασκόντων όσο και των εξερχομένων μελών του Τμήματος, την ανάθεση διδασκαλίας σε άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ ή σε Τμήματα άλλου Ιδρύματος

αλλά και την επάρκεια των ερευνητικών εργαστηρίων ως προς τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του Τμήματος. Σημειώνεται ότι το απογραφικό δελτίο για το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος βελτιώθηκε σημαντικά για το ημερολογιακό έτος 2017, με σκοπό την ευκολότερη, αποτελεσματικότερη και πληρέστερη αξιολόγηση των παρεχόμενων πληροφοριών. Επιπλέον, δόθηκε για πρώτη φορά, η δυνατότητα στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος να καταγράψουν το ερευνητικό τους έργο καθώς και την τυχόν λήψη υποτροφίας για την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής.

Τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές χρησιμοποιούνται συστηματικά από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013. Μέσω των ερωτηματολογίων, συλλέγονται πληροφορίες για την ποιότητα του παρεχόμενου διδακτικού έργου ενώ είναι δυνατή και η αξιολόγηση από τους φοιτητές της απόδοσης του συνόλου των διδασκόντων ανά μάθημα. Ιδιαίτερα σημαντική για την αποτίμηση του παρεχόμενου διδακτικού έργου, κρίνεται η σχεδίαση και η εφαρμογή χωριστού ερωτηματολογίου αξιολόγησης των υποχρεωτικών ασκήσεων υπαίθρου, το οποίο και διανέμεται σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια των ασκήσεων υπαίθρου. Στα άμεσα σχέδια της ΟΜΕΑ είναι η διάθεση των εν λόγω ερωτηματολογίων με ηλεκτρονικό τρόπο. Τα δεδομένα που συλλέγονται επεξεργάζονται στατιστικά και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στη σχετική σελίδα της πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης του ΕΚΠΑ (*η-τάξη*), ώστε να είναι προσβάσιμα από όλα τα μέλη του Τμήματος (διδάσκοντες και διδασκόμενους). Τα δεδομένα που συλλέγονται από τα έντυπα ερωτηματολόγια κατά τη διάρκεια των εργασιών υπαίθρου, εισάγονται σε κατάλληλο στατιστικό πρόγραμμα και ακολουθεί η περαιτέρω επεξεργασία τους.

8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του ΕΚΠΑ, πλήρως εναρμονισμένο με την καθολική υποχρέωση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για δημοσιοποίηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων τους στην κοινωνία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει όλες εκείνες τις δράσεις, διεργασίες και τεχνικές που το καθιστούν ένα από τα πρωτοπόρα Τμήματα του ΕΚΠΑ στην δημοκρατική, άμεση, έγκαιρη, έγκυρη και επικαιροποιημένη «Δημόσια Πληροφόρηση». Με τον όρο «Δημόσια Πληροφόρηση», στην παρούσα παράγραφο, ορίζεται η υποχρέωση των Ακαδημαϊκών μονάδων για το δικαίωμα των φοιτητών, ερευνητών και γενικότερα του συνόλου της κοινωνίας να έχει άμεση πρόσβαση στην πληροφορία την οποία κατέχει και παράγει το Τμήμα και αφορά τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές του δραστηριότητες. Υποχρέωση του Τμήματος είναι να παρέχει συμβουλές και αρωγή σε οποιονδήποτε αναζητάει πληροφορία, και να την διανέμει με τρόπο κατανοητό και αντικειμενικό όταν αυτή δεν περιορίζεται από άλλες δεσμεύσεις του Τμήματος (πχ ρήτρες εμπιστευτικότητας, νομοθεσία Προσωπικών Δεδομένων). Το Τμήμα έχει δύο κύριες υποχρεώσεις:

- Υλοποίηση βασικών διεργασιών για την Δημόσια Πληροφόρηση,
- Διαχείριση μεμονωμένων γραπτών αιτημάτων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα για παροχή πληροφορίας όταν αυτή δεν έχει ήδη δημοσιοποιηθεί ή εξαιρείται δημοσιοποίησης.

Ο τρόπος επίτευξης των ανωτέρων υποχρεώσεων, καθώς και η υιοθέτηση συγκεκριμένων αντικειμενικών διαδικασιών ελέγχου και αξιολόγησης της παρεχόμενης πληροφορίας σε ότι αφορά την σαφήνεια, αντικειμενικότητα και εγκυρότητα, έχει ανατεθεί σε μέλη του Τμήματος (διοικητικά και εκπαιδευτικά) που με την αρωγή όλων των υπολοίπων μελών του φροντίζουν για την επίτευξη των στόχων αυτών. Οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται από το Τμήμα με στόχο την Δημόσια Πληροφόρηση, αφορούν στις κάτωθι έξι βασικές κατηγορίες:

Ταυτότητα του Τμήματος

Γενική περιγραφή του Τμήματος. Αποστολή και στόχοι του Τμήματος. Τομείς, Εργαστήρια, Μουσεία. Γραμματεία. Στοιχεία επικοινωνίας και πρόσβασης. Πληροφορίες για τα μέλη του Τμήματος

Προϋπολογισμός και υλοποίησή του

Οικονομική διαχείριση. Οικονομικός κανονισμός και διαδικασίες. Ετήσιος οικονομικός απολογισμός. Πρόγραμμα χρηματοδότησης. Επενδύσεις. Προμηθευτές. Ετήσιος προϋπολογισμός.

Σκοπός, Στόχοι και Διασφάλιση Ποιότητας

Μαθησιακές και διδακτικές στρατηγικές. Διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας. Αριθμός φοιτητών και αποτελέσματα εξετάσεων. Διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου. Πολιτικές ισότητας.

Διακυβέρνηση

Διακυβέρνηση Τμήματος. Εκτελεστικά όργανα. Γενική συνέλευση. Επιτροπές Τμήματος. Δυνατότητες εργασίας/προκηρύξεις.

Πολιτικές και Διαδικασίες

- Ακαδημαϊκός Τομέας

Εκπαιδευτικές πολιτικές και διαδικασίες. Φοιτητικά θέματα Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών. Οδηγός σπουδών. Πρόγραμμα εξετάσεων. Περιγράμματα μαθημάτων. Εκπαιδευτικές εκδρομές. Πρόσβαση σε δομές πληροφορικής (λογισμικό και πόρους).

- Γενική Διαχείριση

Διαφάνεια. Προστασία δεδομένων. Ελευθερία της Πληροφορίας. Διαχείριση αρχειακού υλικού. Διαχείριση κινδύνου (ασφάλεια προσωπικού και φοιτητών, προστασία εγκαταστάσεων και εξοπλισμού). Πολιτικές λογοκλοπής και πνευματικών δικαιωμάτων.

- Ανθρώπινο δυναμικό

Πολιτικές και διεργασίες που αφορούν το σύνολο του ανθρωπίνου δυναμικού του Τμήματος. Ισότητα και πολυπολιτισμικότητα. Διαδικασίες προώθησης της Ερευνητικής δραστηριότητας των μελλών του τμήματος.

- Ερευνητική Δραστηριότητα

Πολιτική έρευνας. Διαχείριση δεδομένων. Ανάδειξη και προσέλαση σε ερευνητικά δεδομένα και αποτελέσματα.

Παρεχόμενες Υπηρεσίες

Ενημέρωση κοινωνίας (πχ. Σεισμικότητα). Συνέδρια. Εθελοντισμός. Εκπαιδευτική εργασία. Βιβλιοθήκες και πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές βάσεις. Μουσεία και συλλογές. Εκθέσεις ειδικού περιεχομένου. Δυνατότητες στέγασης. Κοινότητα αποφοίτων. Επαγγελματικές δυνατότητες. Συμβουλευτικές επιτροπές.

Βάσει του ανωτέρω πλαισίου το Τμήμα αξιοποιεί το διαδίκτυο, τα παραδοσιακά έντυπα μέσα διάχυσης της πληροφορίας, και τέλος τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Διαδίκτυο. Το Τμήμα, απόλυτα εναρμονισμένο με τις τεχνολογικές τάσεις της ψηφιακής εποχής του 21^{ου} αιώνα, έχει δημιουργήσει μία νέα, σύγχρονη, φιλική προς τον χρήστη διαδικτυακή ιστοσελίδα (<http://www.geol.uoa.gr/>) η οποία αποτελεί τον κύριο, αλλά όχι μοναδικό, δίαυλο επικοινωνίας με την εκπαιδευτική, επιστημονική κοινότητα αλλά και το ευρύ κοινό. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος συμπεριλαμβάνονται οι προαναφερθείσες βασικές κατηγορίες πληροφορίας. Περιληπτικά, παρουσιάζονται εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες που επιτελούνται στο Τμήμα, παρέχονται πληροφορίες για την Ιστορία, τον σκοπό και τους στόχους του έργου που επιτελείται, ενώ αναρτάται και άμεση πληροφόρηση σχετικά με καθημερινές ανάγκες των φοιτητών και ερευνητών του Τμήματος. Το ετήσιο Πρόγραμμα Σπουδών, το πρόγραμμα των εξετάσεων, οι ανακοινώσεις εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (εκδρομές, επισκέψεις, ομιλίες, συνέδρια, θερινά σχολεία κ), πληροφορίες για τους Τομείς και το προσωπικό του Τμήματος, διοικητικά θέματα, είναι μέρος της πληροφόρησης που παρέχεται. Στους στόχους του Τμήματος ανήκει και η δυνατότητα προβολής και δημοσίευσης τυχόν επαγγελματικών δυνατοτήτων απασχόλησης των αποφοίτων του.

Το τελευταίο δεν έχει καταστεί ακόμη εφικτό, μέσω της άμεσης διασύνδεσης της ιστοσελίδας με την «αγορά εργασίας», με εξαίρεση της δημοσίευσης προκηρύξεων που αφορούν την δυνατότητα απασχόλησης σε ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος, αλλά γίνονται όλες οι ενέργειες ώστε να επιτευχθεί ο στόχος αυτός. Τέλος, αν και κύριο στόχο της ιστοσελίδας αποτελεί η πληροφόρηση των φοιτητών του Τμήματος (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) σε εκπαιδευτικά θέματα, η ιστοσελίδα παρέχει επίσης ενημέρωση και σε θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, που αναφέρονται στις Γεωεπιστήμες και ενδιαφέρουν το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο (θέματα φυσικών καταστροφών κα). Ενδεικτικά αναφέρεται η Σεισμικότητα του Ελλαδικού χώρου σε πραγματικό χρόνο στην οποία το κοινό δύναται να έχει εντός ολίγων λεπτών άμεση πληροφόρηση για τους σεισμούς που λαμβάνουν χώρα στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή της Ελλάδος.

Εκτός της κύριας ιστοσελίδας του Τμήματος, έχουν δημιουργηθεί με ευθύνη των Τομέων και ιστοσελίδες για κάθε τομέα που εστιάζουν στην διάχυση πληροφορίας που αφορά τα γνωστικά αντικείμενα του κάθε Τομέα. Στις επιμέρους αυτές ιστοσελίδες γίνεται εκτενής, λεπτομερής και κατανοητή αναφορά στο επιστημονικό πεδίο το οποίο θεραπεύει κάθε Τομέας, αλλά και στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και τις ερευνητικές δράσεις των μελών του. Γίνονται επίσης αναφορές συνδέσμων ερευνητικών προγραμμάτων, ανάρτηση δημοσιεύσεων και αποτελεσμάτων έρευνας, και γενικότερα θέματα που αφορούν την ευρύτερη ερευνητική κοινότητα αλλά και το κοινωνικό σύνολο.

Εκτός από την επίσημη ιστοσελίδα το Τμήματος, με πρωτοβουλία φοιτητών και την συνδρομή μελών ΔΕΠ έχει δημιουργηθεί και σελίδα του Τμήματος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης *FACEBOOK* (<https://www.facebook.com>) με στόχο την πιο άμεση ενημέρωση των «φίλων» του Τμήματος, όπου δίδεται η δυνατότητα άμεσης ανάρτησης πληροφοριών που αφορούν τις τρέχουσες δράσεις του Τμήματος, ενώ παρέχεται η δυνατότητα διαδραστικού διαλόγου μεταξύ προσωπικού, φοιτητών και αποφοίτων.

Η ερευνητική δραστηριότητα των μελών του Τμήματος (δημοσιεύσεις, ερευνητικά έργα και αναφορές κα) διαχέεται προς την υπόλοιπη επιστημονική κοινότητα και μέσω της διασύνδεσης σε ιστοσελίδες Ερευνητικής δικτύωσης όπως είναι το *Linkedin* (<https://www.linkedin.com>), το *ResearchGate* (<https://www.researchgate.net>) και το *Academia* (<https://www.academia.edu/>), στις οποίες σχεδόν το σύνολο του ερευνητικού και διδακτικού προσωπικού του Τμήματος διαθέτει προσωπικό λογαριασμό. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται και η διασύνδεση και ενημέρωση των αποφοίτων (και σημερινών επαγγελματιών) με τα μέλη του Τμήματος, αλλά και τους σημερινούς φοιτητές. Τέλος, μέσω της δομής της *η-τάξης* καθίσταται δυνατή ή άμεση και στοχευμένη πληροφόρηση των φοιτητών σε εκπαιδευτικά θέματα που αφορούν τα διδακτέα μαθήματα.

Έντυπα μέσα. Το Τμήμα σε μια προσπάθεια μείωσης της κατανάλωσης πρώτων υλών και μείωσης του οικολογικού του αποτυπώματος, έχει περιορίσει δραστικά την χρήση εντύπων για την προβολή των ποικίλων δραστηριοτήτων του. Η έντυπη διανομή πληροφοριών που αφορούν το Τμήμα έχει περιοριστεί σε φυλλάδια και αφίσες διαφήμισης και προβολής διδακτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, ενώ η έντυπη μορφή πολυσέλιδων Οδηγών Σπουδών έχει περιοριστεί σε ένα μικρό ενδεικτικό αριθμό μονάδων.

Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας Το επιστημονικό πεδίο του Τμήματος και ειδικότερα η έντονη ερευνητική δραστηριότητα σε περιπτώσεις σεισμών, ηφαιστειακής δραστηριότητας και γενικότερα θέματα φυσικών καταστροφών, καθιστά το ερευνητικό προσωπικό του, κύρια πηγή πληροφόρησης του κοινωνικού συνόλου για αυτά τα θέματα σε περιόδους κρίσης (ισχυροί σεισμοί, κατολισθήσεις, πλημμύρες κ.). Τα μέλη του Τμήματος, μέσω των διαύλων των ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος), συμβάλουν ουσιαστικά στην δημόσια πληροφόρηση για την ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος, κοινοποιούν σημαντικές πληροφορίες που αφορούν την θωράκιση της πολιτείας απέναντι σε αυτά τα φαινόμενα και προβάλλουν την αξία και διασύνδεση του έργου και της πληροφορίας που παράγεται εντός του Τμήματος με την κοινωνία. Τονίζεται, ότι η χρήση των ΜΜΕ δεν συντελείται μόνο στο αυστηρό πλαίσιο της ενημέρωσης του κοινού για θέματα φυσικών καταστροφών, αλλά και στην προβολή άλλων δραστηριοτήτων με στόχο την ανάδειξη του φυσικού και γεωλογικού πλούτου της Ελλάδος μέσω της προβολής χώρων υψηλής σημασίας (ηφαίστεια, παλαιοντολογικά πάρκα, μουσεία κ.α.) με έντονο ενδιαφέρον που προσελκύουν σημαντικό γεωλογικό τουρισμό.

Τέλος, σημαντική συνεισφορά στην πληροφόρηση κυρίως των μαθητών και μικρών παιδιών αποτελεί η λειτουργία των δύο Μουσείων του Τμήματος. Η προβολή τους στο διαδίκτυο, στα ΜΜΕ, σε ιστοσελίδες των αρμόδιων Υπουργείων (Παιδεία και Πολιτισμού), καθώς και η συμμετοχή τους σε δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο προβολής των μουσειακών χώρων της Ελλάδος (π.χ. Παγκόσμια ημέρα Μουσείων), συντελούν στην ενημέρωση της νεολαίας και στην πρόκληση ενδιαφέροντος στα παιδιά που θα αποτελέσουν τους μελλοντικούς φοιτητές του Τμήματος μας.

9. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η τακτική παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αναθεώρηση των προγραμμάτων σπουδών στοχεύουν στη διατήρηση του επιπέδου των εκπαιδευτικών παροχών και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους φοιτητές.

Η παρακολούθηση της πορείας του προγράμματος σπουδών, με συνεκτίμηση των δεδομένων που προκύπτουν από την Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση, έχει ανατεθεί στην Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος. Η ΟΜΕΑ για το σκοπό αυτό συνεργάζεται στενά με τη διοίκηση του Τμήματος, στην οποία μεταφέρει όλα τα ευρήματα που προκύπτουν από την εκτίμηση των δεδομένων ποιότητας του ΠΠΣ. Επίσης, υπάρχει στενή συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ/ΕΚΠΑ τόσο στο επίπεδο μεταφοράς τεχνογνωσίας όσο και στο επίπεδο της εσωτερικής αξιολόγησης της πορείας του Προγράμματος Σπουδών. Η ΟΜΕΑ του Τμήματος Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος παρακολουθεί και ελέγχει την ποιότητα του ΠΠΣ του Τμήματος. Προβαίνει στην αποτίμηση και αξιολόγηση του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών, σύμφωνα με τα κριτήρια και το πρότυπο της ΑΔΙΠ, αλλά και την πιθανή ανάγκη τροποποίησης/διεύρυνσης στο κάθε γνωστικό αντικείμενο, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του προγράμματος, των μεταβαλλόμενων αναγκών της κοινωνίας σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο, του όγκου εργασίας, πορείας και ολοκλήρωσης των φοιτητικών σπουδών, των υποστηρικτικών παροχών και της καταλληλότητάς τους για το πρόγραμμα στο οποίο αφορούν.

Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος έχει ως εξής:

1. Παρακολούθηση Διδακτικού έργου

- Διανομή ερωτηματολογίων φοιτητών την 10η -13η εβδομάδα διδασκαλίας κάθε εξαμήνου μέσω της ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας του ΚΛΕΙΔΙ.
- Συμπλήρωση έντυπων ερωτηματολογίων αξιολόγησης ασκήσεων υπαίθρου για κάθε άσκηση υπαίθρου χωριστά.

2. Παρακολούθηση Ερευνητικού Έργου

- Συλλογή ατομικών απογραφικών δελτίων διδασκόντων σε ετήσια βάση

Η ΟΜΕΑ προβαίνει στην αξιολόγηση/επεξεργασία των παραπάνω δεδομένων και στη δημιουργία πινάκων με στατιστικά στοιχεία. Οι αξιολογήσεις αυτές είναι προσβάσιμες τόσο στους διδάσκοντες όσο και στην ΟΜΕΑ μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των φοιτητών και αναλύονται, έτσι ώστε να κριθεί ο βαθμός ικανοποίησης των φοιτητικών προσδοκιών και αναγκών από το πρόγραμμα σπουδών τους και του μαθησιακού περιβάλλοντος. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια της διαδικασίας, έχει δημιουργηθεί στην *η-τάξη* χώρος όπου αναρτώνται συστηματικά τα στατιστικά αποτελέσματα της αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά τις συνεχείς προσπάθειες της ΟΜΕΑ και τις παροτρύνσεις των διδασκόντων του Τμήματος προς τους φοιτητές, με ηλεκτρονικά μηνύματα μέσω της πλατφόρμας *η-τάξη* και προφορικές προτροπές στις αίθουσες διδασκαλίας και εργαστηρίων, η συμμετοχή των φοιτητών

στις ηλεκτρονικές αξιολογήσεις των μαθημάτων είναι πολύ μικρή. Κατά το τελευταίο εξάμηνο παρατηρήθηκε βελτίωση της συμμετοχής των φοιτητών σε συγκεκριμένα μαθήματα με την πιλοτική εφαρμογή «καλών πρακτικών».

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία για τη λειτουργία του Τμήματος, η ΟΜΕΑ του Τμήματος καταθέτει στη ΜΟΔΙΠ του ΕΚΠΑ την προβλεπόμενη Ετήσια Εσωτερική Έκθεση (Απογραφική). Επιπλέον, η ΟΜΕΑ συντάσσει ανα διετία την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών, η οποία υποβάλλεται προς έγκριση στη Συνέλευση του Τμήματος και στη συνέχεια στη ΜΟΔΙΠ του ΕΚΠΑ, ακολούθως δε κατατίθεται στην ΑΔΙΠ. Οι Εκθέσεις αυτές είναι αναρτημένες στην κεντρική σελίδα της Ιστοσελίδας του Τμήματος.

Εφόσον κριθεί απαραίτητο, η ΟΜΕΑ εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος την αναπροσαρμογή ή την επικαιροποίηση της ύλης επιμέρους των μαθημάτων, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται διαρκώς η βελτίωση της ποιότητας του ΠΠΣ.

Οι διαδικασίες της Αξιολόγησης του Τμήματος Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος έχουν οδηγήσει, κατά τη γνώμη μας, σε βελτίωση σχετικά με την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΠΠΣ. Αναφέρονται ενδεικτικά:

- Αύξηση των μαθημάτων με εκπαιδευτικό υλικό στην ηλεκτρονική τάξη («η-τάξη»)
- Μικρή σταδιακή αύξηση του μέσου βαθμού πτυχίου από την τελευταία εξωτερική αξιολόγηση έως σήμερα
- Αύξηση του μέσου αριθμού αποφοίτων $n+(n+1)$
- Ενίσχυση του θεσμού των Ακαδημαϊκού Συμβούλου
- Συνεχής ενίσχυσης χρήσης και ένταξης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διαδικασία (π.χ. η-τάξη).

Ένα σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το Τμήμα είναι η διαρκής μείωση του αριθμού των διδασκόντων. Το Τμήμα προσπαθεί να καλύψει τα κενά που δημιουργούνται από τις αφυπηρητήσεις με τους εξής τρόπους: 1) εισηγείται στο Υπουργείο Παιδείας την προκήρυξη νέων θέσεων ΔΕΠ, 2) αναθέτει σε ΕΔΙΠ διδακτικό έργο, φροντιστηριακό και άλλο, 3) προκηρύσσει θέσεις Πανεπιστημιακών Υποτρόφων, 4) εγκρίνει την ανάθεση διδακτικού έργου σε μεταδιδακτορικούς ερευνητές.

Η ενίσχυση του σύγχρονου και διεθνούς χαρακτήρα του ΠΠΣ και η συνέχιση παροχής υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα των Γεωεπιστημών και του Γεωπεριβάλλοντος, αποτελεί βασικό στόχο του Τμήματος. Η διαρκής επικαιροποίησή του σχεδιάζεται και υλοποιείται μέσα από τις Επιτροπές και τις συλλογικές διαδικασίες του Τμήματος.

10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ

Η διαδικασία της εξωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 2012. Η τελική έκθεση της αξιολόγησης υποβλήθηκε από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων στην ΑΔΙΠ στις 19 Μαΐου 2012. Η Επιτροπή απαρτιζόταν από τους:

Dr. Aphrodite Indares, Professor (Committee Coordinator), Earth Sciences, Memorial University, Canada

Dr. Marios A. Sophocleous, Senior Scientist and Adjunct Professor, Dept. of Geology, The University of Kansas, Lawrence, KS, USA

Dr. George Voulgaris, Professor, Dept. of Earth & Ocean Sciences, University of South Carolina, Columbia, SC, USA

Dr. Eugenia Valsami-Jones, Professor, School of Geography Earth and Environmental Sciences, University of Birmingham, U.K.

Dr. George Tsoflias, Associate Professor, Dept. of Geology, The University of Kansas, Lawrence, KS, USA

Κατά την εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος, αποτιμήθηκαν το διδακτικό, το ερευνητικό και άλλο επιστημονικό έργο, ενώ καταγράφηκαν και αξιολογήθηκαν οι υπάρχουσες υποδομές και οι παρεχόμενες διοικητικές και λοιπές υπηρεσίες του Τμήματος. Η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ) κατέδειξε τα ισχυρά σημεία του Τμήματος καθώς και εκείνα που χρήζουν βελτίωσης.

Ισχυρά σημεία:

Σύμφωνα με την ΕΕΑ, στο Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος συγκεντρώνονται πολλές, διαφορετικές και σε αρκετές περιπτώσεις σπάνιες ειδικότητες και γνωστικά αντικείμενα, καθιστώντας το ένα από τα λίγα τμήματα στην Ευρώπη και τον κόσμο που μπορεί να καλύψει με επάρκεια σχεδόν ολόκληρο το φάσμα των Γεωεπιστημών. Αυτό, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο χώρος της Ελλάδας αποτελεί ένα φυσικό εργαστήριο γεωλογικών διεργασιών που επισκέπτονται συστηματικά φοιτητές και ερευνητές των γεωεπιστημών από ολόκληρο τον κόσμο, αποτελεί το σημαντικότερο ισχυρό σημείο του. Επιπλέον η προσθήκη των περιβαλλοντικών ερευνών στα αντικείμενα του Τμήματος τα τελευταία χρόνια ήταν μια σημαντική στρατηγική επιλογή ανάπτυξης.

Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού θεσμοθετημένων Εργαστηρίων και Μουσείων στο Τμήμα, με ικανοποιητική υλικοτεχνική υποδομή και στελεχωμένα με προσωπικό υψηλού επιπέδου κατάρτισης θεωρήθηκε από τα σημαντικά στοιχεία του Τμήματος κατά την ΕΕΑ, καθώς αυτά συνεισφέρουν τόσο στην έρευνα όσο και στην κοινωνία, αλλά και το κατατάσσουν στα κορυφαία Τμήματα όσον αφορά την εισροή ερευνητικών κονδυλίων στο ΕΚΠΑ.

Το Τμήμα κρίθηκε θετικά ως προς την εισροή ερευνητικών κονδυλίων, ενώ τα Μουσεία Ορυκτολογίας & Πετρολογίας και Παλαιοντολογίας & Γεωλογίας αναφέρθηκαν από την ΕΕΑ ως ανεκτίμητα «περιουσιακά στοιχεία» καθώς αποτελούν μεν κέντρα εκπαίδευσης και έρευνας, αλλά

επιπλέον είναι η βιτρίνα του Τμήματος στο κοινωνικό σύνολο υποδεχόμενα κάθε χρόνο σημαντικό αριθμό επισκεπτών, κυρίως μαθητών. Εξίσου σημαντική κρίθηκε η προσφορά στην εκπαίδευση του κοινωνικού συνόλου για την αντιμετώπιση των σεισμών μέσα από το Σεισμόπολις. Η συμμετοχή του Τμήματος στο Εθνικό Σεισμολογικό Δίκτυο, σε συνεργασία με άλλα ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια της χώρας αξιολογήθηκε ως μια αξιέπαινη προσπάθεια συνεργασίας με σημαντικά οφέλη για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας παρέχοντας παράλληλα σημαντική υποστήριξη της έρευνας σε διεθνές επίπεδο.

Συστάσεις της επιτροπής :

Οι συστάσεις της επιτροπής έγιναν σε συνάρτηση με τα σημεία του Τμήματος που έχρηζαν βελτίωση κατά το χρόνο της αξιολόγησης. Τα σημεία αυτά διαχωρίστηκαν από την επιτροπή σε τρεις κατηγορίες:

- α) εκείνα που αφορούν σε δράσεις η υλοποίηση των οποίων εναπόκεινται στο Τμήμα
- β) δράσεις οι οποίες πρέπει να υλοποιηθούν σε επίπεδο Ιδρύματος και
- γ) δράσεις οι οποίες απαιτείται να υλοποιηθούν από την Πολιτεία.

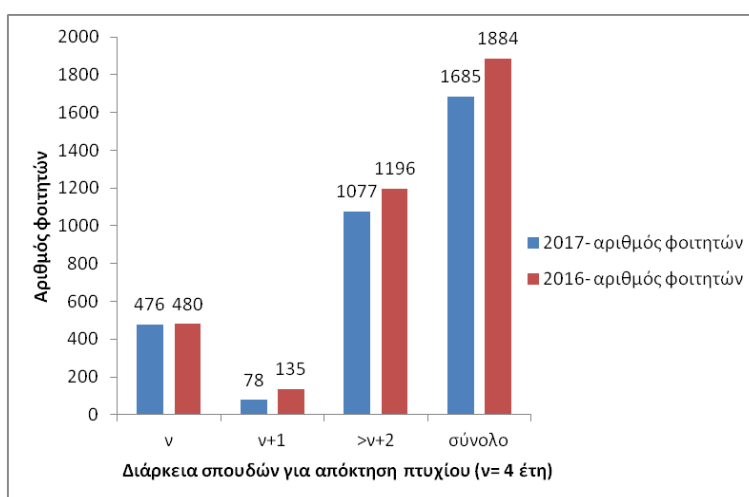
Συνοπτικά, από τη διαδικασία αξιολόγησης προέκυψε σε πολλαπλά σημεία η αρνητική επίδραση στις δράσεις του Τμήματος, της έλλειψης Επίσημου Οργανισμού και Κανονισμού Λειτουργίας του Ιδρύματος. Η επιτροπή επισήμανε επίσης ότι η κατάτμηση του Τμήματος σε έξι Τομείς δημιουργεί τεχνητά όρια και δημιουργεί προβλήματα στη συνεργασία και ερευνητική διατομεακή δραστηριότητα. Παρά το θετικό ρόλο των Εργαστηρίων και Μουσείων στο Τμήμα, η κατάτμηση του εργαστηριακού εξοπλισμού και η μείωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδοτήσεων και λοιπών αποχωρήσεων δημιουργεί αναγνωρίσιμα από την ΕΕΑ λειτουργικά προβλήματα. Επισημάνθηκε επίσης η έλλειψη σαφώς καθορισμένων κριτηρίων εξέλιξης μελών ΔΕΠ, καθώς και μηχανισμών υποστήριξης των νέων μελών ΔΕΠ. Όσον αφορά στο ερευνητικό έργο του Τμήματος, από την ΕΕΑ επισημάνθηκε έλλειψη συντονισμένης στρατηγικής έρευνας σε διατομεακό επίπεδο, αλλά και προβλήματα στη διαχείριση ανάδειξης του παραγόμενου έργου. Σε σχέση με το πρόγραμμα σπουδών που αξιολογήθηκε, ένα από τα σημαντικά σημεία που επισημάνθηκαν από την ΕΕΑ ήταν ότι σημαντικός αριθμός φοιτητών δεν ολοκληρώνει τη φοίτησή του στα 4 χρόνια.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 στο τμήμα υλοποιείται νέο πρόγραμμα σπουδών στο οποίο είχαν ενσωματωθεί ευρήματα της εσωτερικής αξιολόγησης, τα οποία επισημάνθηκαν και από την εξωτερική αξιολόγηση. Επιπλέον το Τμήμα εξέτασε και υλοποίησε σε μεγάλο βαθμό, σύμφωνα με τα ευρήματα της αξιολόγησης, τις παρακάτω δράσεις για τη βελτιστοποίηση του Προγράμματος Σπουδών:

- καλύτερη κατανομή μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών και εξάλειψη επικαλύψεων ύλης σε ορισμένα μαθήματα
- ενίσχυση του θεσμού του Σύμβουλου Καθηγητή για τους προπτυχιακούς φοιτητές και σχεδιασμός επέκτασής του στους μεταπτυχιακούς φοιτητές
- έκδοση Οδηγού Σπουδών Μεταπτυχιακών από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013.

Σημειώνεται επίσης ότι εφαρμόστηκε πιλοτικά το μέτρο των προαπαιτούμενων μαθημάτων στον πρώτο κύκλο σπουδών η οποία όμως δεν τελεσφόρησε λόγω του φορτωμένου ωρολογίου προγράμματος. Σημαντική αρνητική επίδραση σε αυτό το σημείο είχε η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου η οποία επανέφερε τη δυνατότητα απεριόριστου χρόνου φοίτησης για την απόκτηση πτυχίου. Παρόλα αυτά τα τελευταία έτη παρατηρείται αύξηση των φοιτητών οι οποίοι ολοκληρώνουν τις σπουδές τους εντός των τεσσάρων ετών φοίτησης και σημαντική αύξηση όσων ολοκληρώνουν εντός του ορίου $v+2$. Ενδεικτικά παρατίθεται γράφημα με βάση τα δεδομένα των δύο τελευταίων ετών (2016,2017) (Εικ. 10.1).

Η ΕΕΑ πρότεινε τη βελτίωση του κανονισμού σπουδών με την ύπαρξη σαφών κανόνων. Σε αυτό το πλαίσιο το Τμήμα αποφάσισε τη γνωστοποίηση στους φοιτητές του ακριβούς περιεχόμενου και τρόπου αξιολόγησης για κάθε μάθημα χωριστά με ευθύνη του εκάστοτε διδάσκοντα. Αυτό υλοποιήθηκε αρχικά με προφορική ή γραπτή ενημέρωση κατά τη διάρκεια του πρώτου μαθήματος, μέσα από τα περιεχόμενα του Οδηγού Σπουδών και μέσω της *η-τάξης*. Με τη σύνταξη των περιγραμμάτων όλων των μαθημάτων όλη η απαραίτητη πληροφορία περιέχεται πλέον στον Οδηγό Σπουδών σε άμεση προσβασιμότητα από τους φοιτητές.

Εικ. 10.1 Βελτίωση χρόνου ολοκλήρωσης των σπουδών στο Τμήμα κατά τα έτη 2016 και 2017.

Όσον αφορά στις Ασκήσεις Υπαίθρου, οι οποίες αποτελούν ένα από τα δυνατά αλλά και απαραίτητα σημεία του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, ήδη από το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 αυτές έχουν αναβαθμιστεί, τόσο σε επίπεδο μεμονωμένων μαθημάτων όσο και σε διατομεακό επίπεδο με επιστέγασμα την πολυήμερη άσκηση της Γεωλογικής Χαρτογράφησης, η οποία χρηματοδοτήθηκε αρχικά από τα κονδύλια του Ε.Λ.Κ.Ε. που είχαν κατανεμηθεί στα Τμήματα. Η άσκηση αυτή πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά εκτός Αττικής το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 και η ανταπόκριση των φοιτητών, όπως εκφράστηκε κατά τον απολογισμό της στη Γ.Σ. του Τμήματος, ήταν πολύ θετική. Η δεκαήμερη άσκηση γεωλογικής χαρτογράφησης γίνεται έκτοτε στην Πελοπόννησο με χρηματοδότηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΕΚΠΑ.

Σχετικά με θέματα που αφορούν στην οργάνωση του προγράμματος σπουδών από το Τμήμα, σημειώνεται ότι αντίθετα με την πρόταση της ΕΕΑ για θέσπιση της διπλωματικής εργασίας ως μαθήματος επιλογής, η ΟΜΕΑ και η Γ.Σ. Τμήματος θεώρησε ότι η διατήρηση του υποχρεωτικού της χαρακτήρα προσφέρει στους αποφοίτους του Τμήματος μια μοναδική ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με την εφαρμοσμένη έρευνα. Αυτό είναι σε συμφωνία με τις υποδείξεις των Εξωτερικών Αξιολογητών σε άλλα Τμήματα Γεωεπιστημών (π.χ. Τμήμα Γεωλογίας ΑΠΘ).

Οι επισημάνσεις της ΕΕΑ των προβλημάτων που αφορούν στο ΠΠΣ, για την επίλυση των οποίων είναι απαραίτητη η δράση της κεντρικής διοίκησης του ΕΚΠΑ και της Πολιτείας, συνοψίζονται στα εξής:

- απομόνωση φοιτητών από τη διεθνή κοινότητα,
- μεγάλος αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών.

Σχετικά με το πρώτο σημείο, παρατηρείται αλματώδης αύξηση της κινητικότητας των φοιτητών μέσω του προγράμματος ERASMUS+ κατά 500% από την προηγούμενη αξιολόγηση και ο αριθμός των εξερχόμενων φοιτητών είναι πλέον πολύ μεγαλύτερος (πάνω από 300%) από αυτόν των εισερχομένων. Είναι προφανές ότι η βελτίωση της εικόνας οφείλεται στην καλύτερη οργάνωση των διαδικασιών κινητικότητας και αξιοποίησης των ευκαιριών που δίνονται από το πρόγραμμα ERASMUS+ τα τελευταία χρόνια, αλλά και στον θεσμό της ειδικής ημερίδας ενημέρωσης των πρωτοετών φοιτητών, σημαντικό τμήμα της οποίας αφορά τις δυνατότητες του προγράμματος ERASMUS+.

Ως προς το δεύτερο σημείο, παρά τις συνεχείς γραπτές προτάσεις [και μάλιστα καθ' υπόδειξη του αρμόδιου Υπουργείου] για μείωση του αριθμού των εισακτέων στο Τμήμα, λόγω των δαπανηρών ασκήσεων πεδίου και εργαστηριακών ασκήσεων, το αρμόδιο Υπουργείο εισαγάγει συνεχώς αυξανόμενο αριθμό φοιτητών, και παρά την οικονομική κρίση. Αυτό μακροπρόθεσμα θα έχει σοβαρές συνέπειες στη σωστή εκπαίδευση και άσκηση των φοιτητών μας.

Κλείνοντας, θα πρέπει να γίνει αναφορά στα σημαντικά γεγονότα και τις αλλαγές, που σηματοδότησαν ιδιαίτερη πρόοδο στους δείκτες αξιολόγησης της παραγωγικότητας του ερευνητικού έργου των μελών του Τμήματος από την τελευταία εξωτερική αξιολόγηση. Θετική εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία αποτελεί η θέσπιση θέσεων Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ), από το 2014, η οποία επέτρεψε την ένταξη επιστημόνων που κατείχαν διδακτορικό και λειτουργούσαν ως διοικητικό προσωπικό με καθεστώς συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) στο καθαρά ακαδημαϊκό δυναμικό του Τμήματος. Η εξέλιξη αυτή έδωσε κίνητρο για διεξαγωγή αυτόνομης έρευνας σε αρκετούς σχετικά νέους επιστήμονες και την αποδέσμευσή τους από το καθεστώς του διοικητικού προσωπικού κατά το πλέον δημιουργικό στάδιο της καριέρας τους. Σημειώνεται επίσης ότι οι ετεροαναφορές σε δημοσιεύσεις μελών του Τμήματος υπερδιπλασιάστηκαν μεταξύ του 2012 (1.570 ετεροαναφορές) και του 2017 (4.475 ετεροαναφορές) αντικατοπτρίζοντας την συνεχή προσπάθεια βελτίωσης της ερευνητικής παραγωγικότητας και απόδοσής τους πάρα τις δυσκολίες κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.

Συνοπτικά η πρόοδος του Τμήματος με βάση τους ποσοτικούς δείκτες ποιότητας της ΜΟΔΙΠ είναι αξιοσημείωτη σε όλους τους τομείς που είχαν επισημανθεί στην προηγούμενη ΕΕΑ. Η μεταβολή των σχετικών δεικτών παρουσιάζεται στον Πίνακα 10.1.

	Δείκτες ποιότητας ΠΠΣ	2017	2012	ΜΟ ΕΚΠΑ	ΜΟ ΠΑΝ/ΜΙΩΝ
	Μέλη ΔΕΠ (πλήθος)	44	58		
	Μέλη ΕΔΙΠ (πλήθος)	21	5		
	Διδάσκοντες επί συμβάσει (πλήθος)	5	0		
Εκπαιδευτικό έργο	Ετήσιο ποσοστό φοιτητών [v+(v+1)]	33%	25%		
	Ετήσιο ποσοστό νεοεισαχθέντων /προτεινόμενες από το Τμήμα θέσεις	245%	131%	175%	179%
	μέσος βαθμός πτυχίου	7.08	6.84		
	μέσο ποσοστό αποφοίτων [v+(v+1)]	25%	18%	50%	52%
	ετήσιο ποσοστό εξερχομένων ERASMUS στο σύνολο ενεργών φοιτητών	2%	1%	2%	1%
	ετήσιο ποσοστό εισερχομένων ERASMUS στο σύνολο ενεργών φοιτητών	1%	0%	0%	1%
	μέση ετήσια δημόσια χρηματοδότηση ανά φοιτητή (ευρώ)	764		1054	2146
Έρευνα και καινοτομία	μέσο πλήθος διδακτορικών διατριβών ανά μέλος ΔΕΠ	2.0	0,9	0.0	2.0
	δημοσιεύσεις ανά υπ. Διδάκτορα	0.7		0.0	1.0
	μέσο ετήσιο πλήθος εργασιών σε επιστημονικά περιοδικά/μέλος διδακτικού προσωπικού	1.4	1.3		
	πλήθος ετεροαναφορών ανά έτος	4475	1570		
	μέσο πλήθος διακρίσεων	0.7		0	1

Πίνακας 10.1. Μεταβολή δεικτών ποιότητας ΠΠΣ από ην τελευταία ΕΕΑ (2012).

11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Πολιτική Ποιότητας ΠΠΣ Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ
2. Οδηγός Σπουδών ΠΠΣ Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ
3. Κείμενο από Αρετουλάκη
4. Περιγράμματα Μαθημάτων ΠΠΣ Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ
5. Στοχοθεσία και προγραμματισμός δράσεων για το ΠΠΣ Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ
6. Υποδείγματα Ερωτηματολογίων φοιτητών και αποτελέσματα επεξεργασίας τους
7. Αποτελέσματα Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΠΠΣ Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ από τη ΜΟΔΙΠ του ιδρύματος
8. Δεδομένα ποιότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Εθνικού Συστήματος για τα ακαδημαϊκά έτη 2015-16 και 2016-2017/ημερολογιακά έτη 2016, 2017
9. Λίστα δημοσιεύσεων του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ